

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tőlje ingyen kapják.
 Nem tagoknál előfizetési díj:
 Egyszerre 10 frt, félévére 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelék)
 1181-út 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEIT.

Kérelem a gazdaközönségre.

A statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy hazánkba számos oly termény, első sorban vetőmag hozatik be külföldről, amelyek a mi klimatikus viszonyaink között is termelhetőek lennének. Hogy csak néhány adatot említsünk fel, 1896-ban behoztunk:

14,743 q borsót . . .	265,374	frt értékben
25,841 . . . répamagot . . .	478,059	„
6,880 . . . komlót . . .	835,000	„
18,928 . . . ezkoriagyókelet . . .	151,424	„
1,495 . . . nyerstent . . .	59,800	„
7,883 . . . lenfonalat . . .	576,225	„
3,773 . . . kőmenyét . . .	98,098	„
5,138 . . . takarmány növény magvait . . .	71,932	„

Már azon összeg is, amely ezen és más hasonló magvakért az országból kikerül, oly jelentékeny, hogy nagyon is megérdemli, mi szerent behatóan foglalkozzunk azon kérdéssel, mely okoknak tulajdonítható ezen nagy mérvű behozatal és hogy min lehetne-e az mellőzve, az illető terményeket az országban állítani elő. De különösen figyelmet érdemel a kérdés azon okból, mert a kifogástalan minőségben előállított hazai mag többebb érő, mint a külföldi, mert olyan klimatikus viszonyok közötti termelhetett a vetőmag, amilyenek között fog termelteni a belőle előállítandó termény, ami pedig a termés mennyiségére, biztonságára és részben minőségére is igen lényeges, fontos körülmény.

De nemcsak sok oly magvat hozatunk be, amelyet itthon előállíthatnánk, hanem vannak oly nyerstenttermények, amelyeket ha finomított állapotban vinnénk ki, úgy ebből a gazdánk jelentékény haszna lehetne. Így például kivittünk 1896-ban 4.745,588 q árpat 35.591,910

frt értékben, ellenben csak 166,910 q malot 1.836,010 frt értékben, holott ha a sörágyásra alkalmas árpat nagyobb részét malta alakjában vinnék ki, nemcsak a malta, mely tudvalegleg kitűnő abraktakarmány maradna az országban, állattenyésztésünk nagy hasznára, hanem az árpat jobb áron értékesíthetőnek, mint ha nyers állapotban adjuk el.

Nagyon kedvezőlenek a viszonyok a kendert illetőleg. Ebből ugyan van meglehetősen kivételnek, mert 1896-ban 16,221 q. nyers és 18,619 q. gerebenezett kendert vittünk ki, összesen 1.292,043 frt értékben, de ezzel szemben behoztunk 82,062 q. zsákok, 3,260 q. kenderfonalat nyersen, 1077 q-t czárnára, 2225 q. csomagoló és zsákvaszont összesen 3.471,459 frt értékben.

Igaz ugyan, hogy ezen áruk egy része nem kenderből, hanem jutából készül, de az mégis biztosra vehető, hogy a mi kendert nyersállapotban kiviszünk, azt visszahozzuk iparcsikéi alakjában és adozék érté a külföldnek.

A felsorolt adatok azt bizonyítják, hogy nagyon érdemes azon kérdéssel foglalkozni, hogy mely körülmények okai a fentebb vázolt állapotoknak és hogy mely intézkedésekkel lehetne azokon oly irányban változtatni, miszerint a magyar gazda ne adozzék oly nagy összeggel a külföldnek, hanem a mit lehet termeljenk itthon s ha lehet itthon dolgozzuk fel a csak nemesített alakban vigyük ki a fölőseget.

Az OMGE. növénytermelési szakosztálya legutóbbi gyűlésén behatóan foglalkozott ezen kérdéssel és elhatározta, hogy azon gazdakhoz, kikről tudja, hogy egyik-másik termény előállításával foglalkoztak, vagy még ma is foglalkoznak, nemkülönben mag- és egyéb terménykereskedőkhöz, továbbá gyárosokhoz kérdő leveket küld, melyek tájékoztat nyernjen az iránt,

melyek mely körülmények gátolják az illető terménynek az országban való előállítását, nem különben, hogy mely intézkedésekkel lehetne, a fennálló akadályokat megszüntetni.

Elhatározottak egyttal az is, hogy felhívás intézkedés a gazdaközönségre és felkéréssek, miszerint e kérdések helyes céliravezető megoldásában a szakosztály támogatni szvesztkelek.

Felkérem ez okból a t. gazdaközönséget, sziveskedjék az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-hez címzett leveiben tájékoztat nyujtani a következő kérdésekre:

Termelkek-e az illető gazdaságban, vagy az illető vidéken régebben oly magvakat, vagy egyéb terményeket, amelyek termelése az utóbbi időben csökkent, vagy egészen beszünt?

Tettek-e próbát répa, takarmányvígy, vagy egyéb más magvak termelésével s minő eredményrel, s ha az eredmény nem volt kedvező, mely okoknak tulajdonítható az?

Mely növények termelését vélné az illető vidéken meghonothatónak, s mely intézkedéseket vél-e e tekintetben szükségesnek?

Budapest, 1898. febr. 10.

Gróf Desseuffy Aurél
 az OMGE. elnöke.

Felhívás a tejtermelő gazdakhoz.

Több tejtermelő gazda azzal a kérelemmel fordult az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-hez, hogy nyujtsanak támogatást a tejkereskedőkhöz által a mult év őzén élelbelépletetit kartell ellen való védekezésére. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állatgazdálkodási szakosztálya legutóbbi ülésén tárgyalva e kérdést, elhatározta, hogy a tejtermelőkhöz értekezletre hívassanak egybe, melyen a foganatosítandó intézkedések megállapíttassanak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-kört sarok.

ADRIANCE & PLATT CO. NEW-YORKI

világhírű gépgyárosok:

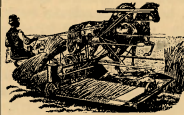
kizárólagos képviselősege

Fűkaszoló,

Marokrakó arató és

Kévekkő aratógépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Több évi tapasztalat után behoztunk, hogy a legtekőletesebb és tartósságú foga a legtekőletesebb és legtekőletesebb permetezőgép a Vermorel-féle

„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenytől az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ar 20 forint csomagolással.

Aussigri Ia „Rozgálató” 2 1/2 frt métermászánknál.

„Raflihalász” 42 kr. métermászásjá

Késégek elkerülése végett kérjük a megrendeleéseket már most előjegyezteni.

Az értekezlet f. évi február hó 19-én d. u. 4 órakor fog a „Köztelek” nagytermében megtartatni.

Felkérjük a tejemtelő gazdákat, hogy az értekezleten saját érdekeikről minél nagyobb számban résztvevni sziveskedjenek.

Igazgató.

Meghívó

a közgazdasági szakosztály február hó 26-án, azaz szombaton d. u. 4 órakor a „Köztelek” kistermében tartandó ülésére.

Tárgy:

Miklós Ödön felolvasása a „Ternény záloghitelről.”

gróf Zselénski Róbert.
szakoszt. elnök.

Helyreigazítás.

Lapunk múlt számban az OMGE. igazgató-választmányi ülésének jegyzőkönyvébe egy sajnálatos hiba csúszott be, ugyanis a 230. oldal első sorában Noszolpy Gyula ur neve azok nevei közt van felsorolva, akik hátalékek vannak s ez ekből hivatalból történtek a lapok sorából, holott Noszolpy Gyula ur tagsági kötelezettségének eleget tett s azok előtt lett volna felsorolandó, akik kielépíték bejelentéssel; kötelességünknek tartjuk ezt helyreigazítani.

Igazgató.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által

a nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszterium segítségével

a Köztelek nagytermében

1898. évi február hó 17., 18. és 19-én tartandó

gazdasági előadások programja:

I-ő nap. Február hó 17-én (szünetnap).

Dél előtt 9—10^{1/2} óra Ráissó Imre: Czukor-répaág lenyészése.

„ 10^{1/2}—12 óra Dr. Kosztolányi Tamás:

Műtrágák és absztraktkarmányok vizsgálata, különös tekintettel az 1895. évi XLVI. t. c. z.-re.

Délután 3—4 óra Spornoz Pál: Újítások a mezőgazdasági gépeken. (A petroleum- és villamos-éke szerkezete és működése).

„ 4—5 óra Thaisz Lajos: Vetőmagvak vizsgálata, különös tekintettel az 1895. évi XLVI. t. c. z.-re.

II. nap. Február hó 18-án (péntek).

Dél előtt 9—11 óra Jablonowski József: Őszi vetések légyparazitáinak kérdése, valamint az ellenük való védekezés.

„ 11—12^{1/2} óra Kerpely Kálmán: Istállótrágya kezelése és a komposzt; a zöldtrágyázás.

Délután 3 órától Dr. Tancz Ferenc: 7a) Az örökletes és morális hereditás alapja. (Demonstrációkkal az állatorvosi akadémián villamos készülékekkel).

b) Demonstrációk Röntgensugarakkal, különös tekintettel az állatorvostanra.

(Ezen előadás és demonstrációk nem a Köztelek nagytermében, hanem a m. kir. állatorvosi akadémia életrani épületében tartatnak meg).

III. nap. Február hó 19-én (szombat).

Dél előtt 9—11 óra Nagy Vincze: A tejszövetkezetekről.

„ 11—12^{1/2} óra Cserháti Sándor: A gyomnövényekről.

Délután 2^{1/2} órakor. Gazdasági muzeum megalakulása.

„ A közéleti gazdasági előadásokban való részvételre az OMGE. titkári hivatalánál február hó 14-éig lehet jelentkezni, amiódán a jelentkezések sorrend szerint számozott igazolványokat kapnak, mely helyüket biztosítja.

A gazdasági előadások látogatása teljesen ingyenes és azokban minden gazda részt vehet.

Tavaszi állatvásárok sorrendje.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a f. év tavaszi rendezendő állatvásárok a következő időszelekben fognak megtartatni: IX. tavaszi luxuslovásár (a Lőnégyesek elismerése alakult Tattersall r.-társasággal karöltve rendezve) március hó 29., 30 és 31-én a Tattersall istállóiban (Külső Kerepesi-ut., a leleti pályaudvar szomszéban).

X. tavaszi luxuslovásár, ugyanott május hó 15., 16 és 17. napján.

A díjazással egybekötött XV. tenyésztői állatvásár március hó 25., 26. és 27-én a Tattersall istállóiban.

I-ő díjazással és próbavágásokkal egybekötött hízott állatvásár a székesfehérvári marhavásártér istállóiban április hó 2., 3 és 4-ik napján.

Bemutetésű izek a vásárookra az OMGE. titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek) kaphatók.

Földmívelésügyi vita.

A földmívelésügyi költségvetés fölött a képviselőházi vita soha aktuálisabb időben nem történt mint most. A magyar földműves nép ezreinek forrongása, kommunisztikus törekvései, itt-ott anarchikus tényei adják az erőteljesebb hangokat ahhoz a konzerthez, amely évek óta a mezőgazdaság szomorú helyzetéről és annak enyhítéséről országszerte folyik. Állítottuk és az ország gazdaközönsége éppen a legutóbbi években tartott testületi megnyilatkozásai a leghatározottabban megerősítették azt, hogy a mezőgazdaság érdekei az alkotmányos éra beköszönte óta elhanyagoltattak s ezáltal nemcsak az ország legjelentékenyebb termelési ága került válságba, hanem közgazdasági életünk egész vonalán oly viszonyok következtek be, amelyek a földműveléssel foglalkozó néprétegeket tönkföltre, hatáskukkal állami és társadalmi életünk minden körébe ránehedeztek és mindenfelé a bomlásnak, az elzülésnek váltak okáivá. Kiálto szavunk hosszú ideig a pusztában elhangzott szó maradt és az általános bomlás félreismerhetetlen jeleinek kellett bekövetkezniök, hogy a viszonyok javítására szükséges akció meginduljon.

Volt alkalmunk a földmívelésügyi költségvetés ismertetése alkalmával reámutatnunk arra, hogy az idős költségvetésben több, a kezdet javítására alkalmas új eszköz keletkezéséhez látjuk és a földmívelésügyi miniszternek ez irányban kijelített elismerésre méltó működését is kiemeltük; de egyszersmind reámutatnunk azokra a sürgősen pótlándó hiányokra is, a melyeknek megszüntetéséért mielőbb teljesíteni szükséges. Az összejáratott és a törvényhozás elé terjesztett költségvetéssel szemben már nem remélhetjük ezen hiányok pótlását, de igenis méltán remélhetjük azt, hogy a földmívelésügyi költségvetés tárgyalása alkalmával a képviselőház tagjai és első sorban a kormány visszhangját fogja adni azon intézkedésekre, a melyeket a súlyos viszonyok javítására a költségvetés keretén kívül eltebejtetni szükségesnek tart. Sajnálatunkra ki kell jelentenünk, hogy ezen reményünkben csalódunk. A földmívelésügyi költségvetés vitája a lehető legnyilvánabb hangulatban és unalmas mederben csörgögedett le.

A szónokok a költségvetés apró részleteivel foglalkozva, meg sem tudták közölni az előző évek költségvetési vitáinak magas színvonalát és ha vélekednünk a földművelő nép szociálisztikus mozgalmát épen most erőteljesebben erupciókban nem jelenektetik volna, talán még ezen, évek óta szemünk előtt fejlődő és folyton fokozódó veszedelem tudott volna nagyobb érdeklődést keltetni. Ez a mozgalom azonban jelentőségénél fogva a földmívelésügyi vita legkimagaslóbb részévé lett, amely a földmívelésügyi minisztert is részletesben nyilatkoztára kényszerítelte nemcsak azért, hogy mint maga mondta, a törvényhozás e téren eszközölt intézkedéseiről beszámoljon, hanem különösképpen azért is, hogy a nagy közönséget a kormány intézkedései felől meggyűntassa. Így tehát nemcsak jogunkká lett, hanem kötelességünké is vált, hogy a miniszter nyilatkozatával foglalkozzunk.

Mindenekelőtt meggyűntással fogadjuk a kormányának a földmívelésügyi miniszter által kijelentett azon szándékát, hogy az ország egyes vidékeit jelentkező anarchisztikus törekvésekkel a kormány összes hatalmas eszközeivel megtorolni kész. Mert bizonyos az, hogy ott, ahol az elvadt elemek' vaksgárukban a tulajdon és a személybiztonság elleni merényletekre ragadtatták magukat, szelid békéttel, figyelemmel és pusztá fenyegetésekkel a szükséges rendet és közbiztonságot helyreállítani nem lehet. Az erőszakos kihívásra csak az erőszak válasza lehet a felelet már csak azért is, mert az államhatalomnak éppen a zavaró elemekkel kell a leghatározottabban éreztetni azt, hogy az állami és társadalmi békét nemcsak megvédeni, hanem ezt teljesíteni legvégső esetben megfelelő eszközökkel is rendelkeznek.

A második kijelentése a miniszter-

nek az igazgatós megakadályozására vonatkozik. Ebben a tekintetben azonban a miniszter nem nyilatkozott azzal a határozottsággal és világossággal, amelyet öle mindnyájan elvárhatnánk. Mert igaz ugyan, hogy az igazó sajtó megrendelése szabályozásáról van szó, amire tényleg szükség is van. Amde a törvény mellőzéseivel jogállamban ez sem teljesíthető. Már pedig példák mutatják azt, hogy az esetleges ilyen eljárás nem hogy használna, hanem még olaját önti a tüzre, a lelketlen igazgatókat a felvezetett főmesterek szemében mártírokká tevének, akiket a hatalom törvényen kívüli eszközökkel végeztet. Különben is meggyőződésem, hogy a sajtóigazgatásnak is csak ott van eredménye, ahol a viszonyok azok befogadására kellő alapot nyújtanak.

Ezért igenis szükségesnek tartjuk az összes rendelkezésre álló törvényes eszközök felhasználását a sajtó útján elkövetett igazgatások szemében, de a magunk részéről a legnagyobb aggodalommal fogadnánk az olyan intézkedéseket, a melyek a törvényesség látszatát nélkülözvén, a baj korlátozása helyett újabb igazgatottságok szülő okát képezhetnék. Am ha szükséges, intézkedjék a kormány ebben a tekintetben akár külön törvényhozzá intézkedéssel, de kerülje a látszatát is annak, hogy a fennálló törvényes intézkedések megkerülésével képesek csak a baj korlátozására.

De ha a miniszter a sajtó útján elkövetett igazgatós megakadályozására oly nagy súlyt fektet, véleményünk szerint ez élőszóval történő igazgatós legalább is ugyanakkora figyelmet érdemelnek. Ne gondolja senki, hogy a vagyon- és személybiztonság elleni mindennapos igazgatós magától a mi józan és jámbor munkásnépünk kebeléből származik. Évek óta felpanaszolják gazdáink a mint azt annak a „Köztelek” hasábjain is nyílt kifejezést adták, — hogy a központból kimenesztett vándorpostolók tanítási és igazgatási metélyezik meg földmívelő népeink lelkét. Ezek ellen a vándorpostolók ellen első sorban, az ezektől felbuzgatott helyi vezérek ellen kell másodsorban a legszigorúbb érvellyel fellépni és az igazgatós csírájában elfojtani. Mert ezek azok, a kik megmagyarázzák az igazgatólapoknak a vidéki földmívelő népesség által meg sem értett „a szipolyozó burzsoi társadalom ellen” indított „proletár mozgalmánk” mihibétét és célját. Az igazgatólapok az igazgató szónokok nélkül ártatlan dolgok maradnának. Ezért az igazgató szónokok és vezérek szemmel tartása és működésüknek megakadályozása előttünk sokkal fontosabb feladatnak és eredményesebb ténykedésnek látszik.

A földmívelésügyi miniszternek azon ténykedése, amely a vidéki népességnek a néplapok útján való kellő felvilágosítására vonatkozik, nem uj keletű. Néhány év óta adja már ki a földmívelésügyi minisztérium ezt a hivatalos néplapot több nyelven. Azonban amint eddig nem sikerült az igazgató sajtó működését a leg-

csekélyebb mértékben ezzel a lappal elenyészlyoznia, véleményünk szerint ez sem fogja. A néplapokat a közszégi előjáróság kapja meg. Ez talán a legtöbb helyütt még nem szociálista. Így tehát első sorban azok kezébe kerül a lap, akiknek arra még szükségük nincs. De személyes meggyőződés alapján mondhatjuk, hogy a legtöbb helyütt az előjáróság azt sem tudja, mi van a hivatalos Néplapban, mert a községváza felbontatlanul heverve több községben látuk. A hivatalos jelleg pedig a szociálisták előtt már magában véve gyanus, annál inkább, mert a szociálista lapok erre a maguk közönségét külön is figyelmeztet el nem mulasztják. A néplap általános mívelődési szempontból józólalatot tehet, de a szociálista tanok terjedését meg nem gátolhatja. Sokkal hatályosabb a nem hivatalos jellegű néplapoknak a szociálistákkal elleni állásfoglalása, amit azok önként is megtesznek, de amit a kormányának is minél nagyobb mértékben kieszközölnie kellene.

A néplap hatásánál sokkal több eredményt várunk a vármegyékben tartott és a jövőben még nagyobb mértékben tartani szándékoló gazdasági előadásoktól, amelyekre és tárgyat igen alkalmas módon lehet szóhozhozni és az igazgató munkáját kellőleg elenyészlyozni. De különben is a szakértelem és az általános míveltség terjedése magában véve is alkalmas a földmives népet felvilágosítani és őket az igazgatós ellen immunizálni.

Bizonyos azonban az, hogy a szociálisták törökveket a földmives népben nem pusztán az igazgatós keltefék fel. Ezek csak öntudatosabbakká tették. A szocializmus az általános elégedetlenségben és első sorban a földmívelő nép nehéz megélhetési viszonyai-ban leli alapját. A miniszter maga is elismeri azt, a midőn kijelenti, hogy a baj tényleges megszüntetése érdekében a kormánytól az intézkedések egész sorozatának terve készen áll. Sajnáljuk, hogy ezeket egynek kivételével nem ismerjük. Ezt az egyet is csak névről ismerjük a 10 év óta sürgetett, többször megígért, de csak néhány hét előtt határozottan kitátságba helyezett szövetkezeti törvényjavaslatban.

Bármennyire sürgettek magunk is ezt a törvényt, de sem magunkat sem másokat nem ringathattunk abban a reményben, hogy ezzel a törvényjavaslat-tal a bajok megszüntethetők legyenek. Annál kevésbé, mert hosszú évek munkája lesz szükséges ahhoz, hogy a törvényjavaslat szellemében egy új, a legáltalános néposztály igényeit kielégítő és megélhetését megkönyítendő hitel, beszerzési és értékesítési szervezet kifejöljék, közvetlen és gyorsabb segítségére is van szükség. Ezt első sorban a földaló lezsalításában látjuk, mely hatását rögtön éreztetné és egyuttal a mellán elgedel-nem elemekkel az államhatalomnak nemcsak erőszakos eszközei, hanem segítő kezét is éreztetné, miáltal a bi-

zalom az állami rend és tekintély iránt nagy mértékben fokozódna. — Másodsorban bár nem vagyunk földaló, de sürgetünk kell azt, hogy megfelelő törvényhozzási intézkedéssel, ahol arra mód és alkalom van, elsősorban az alföldi nagy városoknak ma albeléti üzletekre felhasználható nagy kiterjedésű birtokainak egy része kezeletészerűben örökörélet útján a ma földalók munkások részére kiosztassék. A földmívelésügyi miniszter által bejelentett új telepítési törvényről gyors sikert várni annál kevésbé lehet, mert amint a miniszter megjegyezte, a telepítésnél nagyon helyesen nemcsak az erkölcsi, hanem bizonyos anyagi garanciákat is meg fog követelni a telepektől. Már pedig a fennálló viszonyok között évenként néhány száz család telepítése nagyon szép eredménye lehet ugyan a törvénynek, de a szociális elégedetlenség megszüntetése tekintetben, amelyben ezek vannak érdekelve, szóba se jöhet.

Említtet még a miniszter számos intézkedést, amelyek tárczája egyes részleteire vonatkoznak. S bár ő maga is ezeket csak mint a fokozatos fejlődés jeleit tinte fel, idővel és összességükben hozzá fogunk járulni. Azonban sajnosan nélkülözük egy kijelentést, melyet pedig az általa előadottak legmegfelelőbb és logikus végkövetkeztetésének tartanánk, amidőn maga is elismeri, hogy a földmivesek körében fellépett mozgalom alapok a mezőgazdaság válságos helyzetére. Mert ha a mozgalom csak a munkásokra szorítkozna, a felsorolt eszközök a baj megszüntetésére elegendők lehetnek, azonban a legszomorúbb éppen az, hogy a kisbirtokosok maguk is a szociálisták, kommuniszták sőt anarchiszták törökveket karjaiba dölnék épen azért, mert megélhetésük ma a földből nem lehetséges. De nem lehetséges ez a középirtokosoknál sem és a nagybirtoknál is csak nagy nehézséggel. Ezért a baj gyökere gyógyítása csakis egy minden vonalon érvényesülő határozott és bíbor agrarpolitikai inaugurálásával érhető el. Sajnáljuk, hogy Darányi, aki már több ízben adta jelét helyes érzékének, körül érellyének és jóakarátának, ezt a döntő szót ki nem mondotta. S. Z.

NÖVÉNYTERMELEÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Heremagtszító raktár Kassán.

Egy igen éltrelváló a gazdalkodás érdekében felelté tívű intézménynek vetette meg alapját Adriányi és Markó kassai kereskedő cég azaz, hogy heremagtszító raktárt létesítet Kassán oly céllal, hogy abban tisztításra, illetve arankekamentésére s a kassai m. kir. állami véltomágvizsgáló állomás által eszközöltő olomárolásra hármly mennyiségű — szelők rostán jó kirostált és polvátolt kúszított — luczerna és löheremag készletet elvállaljon.

A czégek ezen törekvést örömmel fogadhatják nemcsak a heremagtermelő gazdák közönség, de különösen azon vidéki kereskedők is, kiknek üzleti körébe a heremag-elárúsítás is tartozik.

Minden gazda előtt ismeretes az a veszedelem, melyet az aranka vagy más néven kosz a herelőleiben előidéz. E gyomnövény, melyet a fonalakra s leveleinkül szára jellemző, részint a fonalakra s szemcsésalakú szivó-gyökökkel ellátott törzseivel nagyon szaporodik. A mag nyáron és tartós esziképpességig bír; talajra jutása után eszakhamar — a földbe bocsátkozó — gyökeret ver, mely a fonalakra szársz fellépése után elhal; a szársz pedig körüljárva a herét, számos vékony szállal össze-vissza fonja, azt szemcsésalakú szivó-gyökerével megmártja, attól a tápanyagot elvonja s azzal saját magát táplálja, ennek következményeként a herét rövid idő alatt elpusztítja. Ebben nyilvánvaló tehát az aranka veszedelme, mely néha azért elől oly nagy mérvet, mert szaporodása nemcsak a magról történik, hanem mint jeleztem — a nagy életszivóssággal bíró szárszéje után is.

Két irányban kell tehát a védekezésnek is megfontolni; nevezetesen egyfelől abban, hogy a lehetőseggel meggátolassuk a magnak a számföldre való jutása, másfelől pedig abban, hogy megakadályozzassuk a már földön lévő aranka elszaporodása, továbbterjedését.

Ez utóbbi törekvést különösen azon körülmény teszi indokoltá, hogy elkerüléssük az aránaknak a trágyatelepre való jutása. Ha ugyanis heréseknél sok az aranka, kaszálások ez a here közé keveredik; a here felrakmányozások állatjaink a benne lévő arankát nem hagyván érintetlenül, azt is megesszik s így a benne lévő mag a bélsátraktól elhajva, a trágyába, innen a trágyatelepre, majd újabb a földbe kerül. Ez a jelenség ismétlődik meg mindig, ha nem tesszük meg azon óvintézkedéseket, melyek a felszám, égetés s a különböző arankairó eszközök alkalmazásában állanak.

A gyakorlat azonban azt is igazolja, hogy a baj igaz orvoslása csupán csak a földön való irtással el nem érhető. A gazdaközönség nem is szűnt meg hangoztatni e panaszt, s minduntalan újabb és újabb érvekkel meggyőztetja annak szükségességét, hogy is megesszik törvényes intézkedéssel kell szabályozni.

A törvényhozás kezébe is vette az ügyet s meghozta a mezőgazdaságról s mezőrendésről szóló 1894. XII. tcz.-nek sokat vitatott 51. §-át, mely amellett, hogy az aránaknak a termőföldön való irtását kötelezővé teszi, még szószentet a következő rendelkezést tartalmazza: „Lőber és lucernagyakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, természetis céljából forgalomba hozni tilos.”

E törvényes intézkedés tehát az egyedüli helyes után kívánja a baj megszüntetni, arra törekvényt, hogy megakadályozzassuk az aranka továbbterjedése a termőföldön, illetékes előző meggátolással az arankának a földterületre való jutása. Hogy e törekvés sikeres eredményre fog-e vezetni, vagy s azert a jövő fogja megmutatni. Annnyit azonban már most is jelezhetek, hogy az esetben, ha a mezőgazdasági termények, termékek és czékek előfordulásának ellenőrzésére illetékes előző fogó hatóság mindenütt oly lánnyal fogja a törvényben körülírt feladatokat teljesíteni, mint a hogy teljesítették pl. a kassai vetőmagvizsgáló állomás illetékességi területébe tartozók, úgy évtizedekkel kell majd eltelnie, míg megvalósulhat azon irányelv, mely az idézett törvényből kivétel nélkül kivesztetett.

Eltekintve azonban ezen mindenesetre sajnálatos jelenségtől, van még egy másik ok is, a mely gátot vet annak, hogy az idézett tilalmi intézkedés jótékony hatása már rövidesen észlelhető legyen. Ezen ok pedig nem egyéb, mint a heremagtermelő gazdáknek és a heremagkereskedéssel kieszényben foglalkozók-

nak azon nehéz helyzete, melyben a heremag tisztítását illetőleg vannak.

A heremag tisztítása, illetve arankamentesítése igen nehéz dolga az évetességnek olyon könnyű, mint a minőnek a heremag tisztító gépek és eszközök feltalálói, illetve árusítói, azt árjegyzeteikben, hirditeményekben — saját érdekekben — jelzik.

Az arankamagad ugyanis nagyságra és súlyra nézve igen jelentékeny elteréseket találunk; vannak olyannak, melyek alig érik el egy örföldnyi földterületet megmozdítására s viszont olyannak is, melyek nagyságra nézve a kisebb heremagvakal meggyeznek. A jól megretti, szabályos, gömbölyded arankamagoktól aránylag elég könnyen megszabadulhatunk, ellenben annál nagyobb nehézséget okoznak a felfuódott nagy, a kis lapos és az összetapadt szemek, melyeket még legmodernebb magyar találmányu gépekkel is nehéz kitisztítani.

Ezen — a tisztításnál, illetve arankamentesítésnél mutatózó — kalamitásokkal nem akar tehát a gazda sokkal bízódni s minunk költéségeseb, de egyáltalán tökéletesebb minunk az arankamentesítő gépekkel megmozdítás az aránylag eesélyly mennyiségű készlete miatt nem tudja indokolni, visszatart a készletheb egy eesélyly mennyiségét saját szükségletének fedezésére s igen természetesen elveti azt tökéletlenül tisztított állapotban; a felesleget pedig, mely a legtöbb gazdánál — mint az országban — még mindig csak egyharmad részét, eladja a legközelebbi vidéki kereskedőnek, ki egyrészt az idézett törvényről mit sem tud s az ellenőrző hatóságoknál már emlelt felültelességre miatt alig is fog tudni, másrészt pedig arankamentesítő gépekkel megkezelésben, rendelésben, az arankamentesítés mi-kéntjéről is csak halvány fogalma van, az arankát meg éppen nem ösmeri, ki egyzóval e tekintetbeni tájékozatlansága és tehetetlen-sége daczára is drága pénzén adja tovább azt a magot, mely a földre való ugyan, de nem szaporos, hanem megsemmisítés, elégtés czéljából.

Azt hiszem, az elmondottak eléggé megvilágítják azt a sajnálatos állapotot, mely heremagkereskedelmünk terén tapasztalható, de indokolják egyuttal annak szükségességét is, hogy az ország különböző részein, egyelőre lehetőleg ott, hol állami vetőmagvizsgáló állomások székelnék, heremag-tisztító raktárak létesíttessenek. — Hogy minő hatású hatást eredményezze ez, eleget mond az erdélyi gazdasági egyesület által s a földmivelségi miniszterium támogatásával fenntartott heremagtisztító raktár működésének sikereire.

Ha tisztában van az Adriányi és Markó ez az az fontos feladatát, melynek megvalósítását a törökök s ha teljes erőre fog hatni, hogy az intézmény tényleg megfelelően azon czélnak, melynek elérése létezésére az impulzus megadta, úgy bizonyára nyagban hozzá fog járulni azon visszás állapotok megszüntetéséhez, melyet heremagkereskedelmünk terén tapasztalhatunk.

A tisztító raktár szabályzatát, mely egy-néhány szakclabban már ismertette is volt, a czég a következőkben állapította meg:

1. A czég által létesített raktár tulajdonképpeni czélja az, hogy egy a gazdaközönséget, mint a magkereskedéssel foglalkozókat megkímélje azon költésés és fáradságos munkától, me a heremagvizsgáló tisztításnál és arankamentesítésnél is s ezzel előmozdítsa egyuttal a heremagnak a lehető legmagasabb áron való értékesítését.

2. A czérra való tekintettel elváltl tisztítás, illetve arankamentesítésére s a kassai m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által eszközöndő ölmazárlásra bármily mennyiségű — szelelő rostán jól kirostált és polvártól tisztított — luczerna és lőbermag-készletet.

3. A czég a készletnek a vaspályától a raktárig s viszont a raktártól a vaspályáig való fuvaroztatás 100 kilométert külön-külön 10 krét eszközöl és a készlet kiviratna a tulajdonos terhére ténz ellen térítendő.

4. A beérkezés után minden szákból szklór segélyelő 1 liternyi minta vétetvén, az a tisztítóraktár ölmazárlással s esetleg a tulajdonos saját pecsétével lezáratik s megfelelő jelzéssel ellátva az állami vetőmagvizsgáló-állomás őrizésére bízza a készlet végéig, hogy az a netalán felmerülő különbözőzetek és nehézsémények elbírálásánál felhasználható legyen.

5. A tisztítás a beérkezés sorrendjében történik s csak akkor nyer befeljezést, ha az állami vetőmagvizsgáló-állomás képviselője az abból vett szabályzeru mintát arankamentesnek nyújtatja.

6. A tisztítás befeljezével — melynek eredményéről a tisztítófél azonnal értesítést nyer — a mag a raktáron készenletben tartott varratlan szákbok öntetik, a szába a vetőmagvizsgáló-állomás bérzása elhelyeztetvén, a szákat a vetőmagvizsgáló-állomás ölmazárlással láttatik el.

7. A mag tisztítása által kiválasztott mindennemű szemét (polyva, fűmag, aranka s stb.) a vetőmagvizsgáló-állomás ellenőrzése s a czég felállításá megellett el lesz égetve, hogy az az által is meggátolassék az aranka tovább-vitelre.

8. Ha oly nagyszemű arankát tartalmazó mag adatékát a tisztító raktárnak, hogy az arankától a gépek segélyelő meg nem menthető, a mag az értesítés vételétől (számított 8 nap alatt a tisztási bér megterítése megellett visszazavendő.)

9. Netalán kifogások az értesítés kelte után, legkésőbb 8 nap alatt emelhetők és ez esetben a tisztításira felmerülő panasz elintézésére irányandó a lepeleztet eredeti mintán tétl alapos tisztítás utáni összehasonlás és vizsgálat eredménye szolgal az elbírálás alapjául.

10. Ha a mag tisztítása ellen 8 nap alatt kifogás nem tétetvén, egy a magvizsgáló állomás őrizetére bízott minta is tisztítás alá vétetik s a megfelelő eljárás után a tisztított felleg pótlólag megküldetik.

11. A tisztítás és kezelési költéségek a raktározást és ölmazárlást is beleértve 100 kilométer 2 ft 40 krban állapítatnak meg, mely összeg a mag visszavételre elől fizetendő készpénzben.

12. A tisztított fél a tisztítás folyama alatt magának tájékoztató betekintést is szerezhet.

13. A tisztítás fogafatosítása közben előforduló súlypénzes czémán a kirostált szemeten kívül 2% ot meghaladó súlykülönbségnél több nem hozható levonásra.

14. Varrás nélküli zsekokat a raktár készenletben és napi aron bácsaj rendelkezésre a tisztított felnek.

15. Peres esetek elbírására a kassai m. kir. járásbírószög illetékes.

16. Ha a tisztított, amár kitisztított heremagot a raktár erre vonatkozó értesítésének keltétől számított 8 nap alatt el nem vité, ezen időn túl a mag minden 100 kilója után naponta $\frac{1}{2}$ kr tartozik fizetni raktárberék czímen.

Gerlány Réz.

Tejkartal.

Az OMGE. állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya előlegutóbb több tejemelől gazda azzal, kérelemmel járult, nyújtson módot a tejkereskedők által kivesztet kártal elleni sikeres védekezésre, amelynek káros következményei máris érezhetőek. Eddig is már több oldalról hallottunk panaszt amatt, hogy a tejkereskedők újabb időben követett egyöntetű eljárása — a tejszerződéseket illetőleg — feltétlenül károsak a gazdákra s valószínű-

hogy e miatt rövid ideig belüli általános lesz a panasz, ha a termelők időnként nem szervez-
kednek a kereskedők tulajpusáit ellen.

A szakosított tárgyaláson a kérdést, azon határozatot hozták, hogy a termelők egy érte-
kezletre hívassanak össze, melynek megállapí-
tásának azok a módokat, melyek igénybe-
vétele a kereskedők karteljének megőrzésére
célszerűetnek látszanak. E célból az ÖMGÉ.
f. hó 19-re hívta össze az értekezletet s való-
ban kivánatos volna, hogy ezen az érdekel-
t gazdalkodásról minél nagyobb számban részt-
vegyen.

Szükségesnek tartjuk az értekelteket a
tejkereskedők szándékait, — mondjuk ki mind-
járt nyíltan — a legelőzleb végleg megkö-
tendő kartel határozatait s lényegét meg-
ismerteti, hogy azzal képet alkossanak maguk-
nak, az azon részvevőnek, melyeknek ma-
gukat, ha a védelmükről gondoskodni elmulaszt-
nak, kiteszik.

Mindenekelőtt a kartel előzményeit kíván-
juk egy-két szóval ösmertetni. A tejkereskedők
már az 1896. év nyarán kartelt kívántak egy-
mással kötni, mely azonban érvényes lapunk
felhasználása következtében nem sikerült. E
balsiker arra ösztönözte a tejkereskedőket, hogy
a *tejkereskedők egyesületé, mint ipartársulat* címen
egyesületet létesítsenek, amelynek célja az
alapszabályok 2. §-a szerint a tejkereskedők
érdekes és anyagi érdekeinek előmozdítása, az
egyesületi tagok egymásköztli érdekesének
ápolása, s azok érdekesnek megőrzése. Ez
mindenesre jogosult és kifogástalan törekvés
mindaddig, míg azt mások hátróítása nélkül
kivánják érvényesíteni. Amde éppen az a baj, hogy
ezt a célt a tejkereskedők a termelők rovára
akarják elérni, ez ellen pedig termelőink
kell, hogy tiltakozzunk.

Érdekes, hogy egyesület alapszabályai a
múlt év február havában kormányhatóságilag
jóváhagyattak, megindult a szervezkedés a
gazdák ellen. Közös értekezletet hívtak össze,
amelyen sajnós, alig néhány termelő vett részt;
az értekezlet rövid vita után, a benyújtott ter-
vezet általános igazgatás további tárgyalás
alapjául elfogadta.

A részletek megvitatása czéjából egy-
öt-öt tagból álló bizottság küldött ki, de
mert a kereskedők merev álláspontjukból
engedni nem voltak hajlandók, értesítésük szorint
a bizottság gazdajuttai a további tárgya-
lásokat megszakították. Ennek dacára a keres-
kedők megállapodtak a jövőben követendő
egyöntű eljárásuk illetőleg a csak egy-két
pontonban meg eltérés közöttük. Ennek a
megállapodásnak eredménye az a szerződés-
mintázat, amely az eszentül kötenő szerződés
alapjául fog szolgálni.

A kereskedők megállapodásán felelteth
súlyos terhelést a gazdasági, amit szű-
ségessé teszi, hogy saját érdekében a kello
védekezésről mielőtt még nem késő, gondos-
kodjanak. Ma még a kartel végleg megkötve
nincsen, utolsó értekezletüket a kartel ügyé-
ben a kereskedők május hó első napjaiban
fogják megtartani s a végleges megállapodás
akkor fognak megkötve. Ha már a
kartel végleges létrejötte előtt a kereskedők
egyöntű eljárás má ennire érezeti hatá-
sát, mennyivel inkább fogják ennek súlyát
termelőink érezni, ha a kartel tényleg létrejön.

Valóban itt a tizenkettődik óra, hogy
tejtermelő gazdák a kereskedők merénylete
ellen szervezkedjenek, nem kétkedhetünk benne,
hogy a megtartandó értekezleten ugyan számban
fognak részt venni s megfogják találni a
módot, hogy miként két év előtt, most is lo-
hetetlenné tegyék a kereskedők tulajpusáit.

E lapok hasábjain *Lintner Sándor* gazda-
társunk a múlt év folyamán, közvetlenül a tej-
kereskedők érdekesétől megvitatás után be-
hatóan ismertetette az a szerződési mintát,
amely a jövő tejszerződés megkötésének
alapjául fogja képezni, rámutatván az abban
rejlő nagy hátrányokra. Értekezést *Lintner*

azzal végzte, hogy felszólította a gazda-
közösséget, hogy legyen résen s ha azt látná,
hogy a tejkereskedők a tervevet végül kartel
végleg megkötnek úgy ténylegönönön, azonnal,
szántsák meg az összekötéséssel természetben
eddiggi bevételét és adja el tejtét egészen új
embereknek, akik bár kisebb, de még mindig
tisztességes nyereséggel befognak érni. Ennek
most már itt a legelső ideje.

Termelőink kellő tájékoztatása czéjából
az alábbiak közül szükségesnek tartjuk a
kartel alapját képező szerződési mintát, mely-
ről ismertetni, csupán ama pontozatokra
terjeszkedünk ki, amelyek sérelmesek gazdákunkra
anyival inkább, mert azóta újabb megállapo-
dások történtek. Az inkrimált pontozatok a
következőkben ismertetjük:

1-6 pont. A szerződési első megállapí-
tása a szerződés teljes készletéről függ, val-
mint a szerződés megkötésének ideje is;
azonban bármikor kezdődik is meg a szerződés
hatálya, a szerződés évi lejártja az év december hó
31-ikéig az azt követő január 1-jei-ig mindíg
új szerződés új kezdődik.

Az a szerződés melynek tárgyát a tejszer-
vélő megkötésének szükségességét a tejszer-
kedők azzal indokolták, hogy új módon a
tejkereskedeleme egyöntűvéte létezik, s mert
a szerződés évi lejártát megújítás idejét egy
határozatlan megállapított időponthoz kell fel-
tétlenül kötni: erre szerintük mintegy önkény-
legesen alkalozott a naprtári év első és utolsó
napja.

Ez a megokolás amennyire helytelen,
épp oly erőszakos is és a gazdák határozott
megkötésére irányul. A január elsője-
n megkötendő új szerződés esetén a termelők
teljesen ki lennének szolgáltatva a kereskedők
kezelésébe, mikor az időjárány a tejszer-
vélő megkötésének kezd s a jövő év január
1-ig a tejszer-vevők kezébe kerül a tejszer-
vevényezés csak kesélyebb ár mellett szer-
bel termelvényére.

S hogy ez a megállapodás mennyire két-
lélő fegyver még a kereskedők kezében is,
mutatja az, hogy a kartelle béni óhaját társ-
aság, egy személyben termelő és kereskedő
közös kezében tart s a jövő év január 1-ig
nehezen s csak kesélyebb ár mellett szer-
bel termelvényére.

S hogy ez a megállapodás mennyire két-
lélő fegyver még a kereskedők kezében is,
mutatja az, hogy a kartelle béni óhaját társ-
aság, egy személyben termelő és kereskedő
közös kezében tart s a jövő év január 1-ig
nehezen s csak kesélyebb ár mellett szer-
bel termelvényére.

Habár a kereskedők első megállapodásuk
alkalmával, mikor az év utolsó, illetve első
napját jelölték ki a szerződés lejártá, illetve
megújítására, a határozatokat igyekeztek oly-
anokan feltüntetni, melyek úgy a termelők,
mint a kereskedők névsze kizárólag igazsá-
gosak; most, hogy kénszerűtől körülmények
folytán a határozatokat eltérni való kény-
telenek megokolásokban azt mondták, hogy
a szerződés mint a szerződés alapjául a szer-
vélő felek mindegyikére felelteth előnyös.
Véleményünk szerint a termelő szempontjából
ez a megokolás helyt nem álló, sőt az újab-
ban megállapított időpont a termelőre nézve
még az előbbinél is hátrányosabb, s ezért mi
egyaláiban nem látjuk arra okot, hogy az októ-
ber 1-ig dátumú eljárányunkat megkötve.

Termelőinknek a szerződésük lejártának
határidejét illetőleg a régi szokástól eltérni
semmin szin alatt sem szabad s ha ez szer-
vélő vinni akarják, úgy ez nehézségekbe ütközi
nincsen is fog. De természetesen szolidáris eljá-
rásra van szükség.

7-8 pont. A szerződés mindig egy kifeje-
zetten meghatározott tejszer-vevényességre vonat-
kozik; a tejszer-vevényesség meg van engedve
enél 20%-kal kevesebbet szállítanak, a tejszer-
vevényesség azonban nem tartozik többet elfogadni, mint
a mely mennyiségnek átvételére magát szer-
vélő kötelezte. Ha a tejszer-vevényesség a kiskö-
vélő 20 %-nál kevesebbet szállítana és erre elő-
zetesen a tejszer-vevényesség belegezését nem bírja,
új a termelő a kevesebbet minden illetékről 3
kr. felett kárpótlást tartozik a tejszer-vevényesség
kifizetésére.

Mielőtt e pont kritikát ismertetésébe fog-
nánk, helyesen véltük a szerződési minta 4-ik
pontját is közölni, mely az előbbinek kiege-
szítése.

E pont így szól: Ha a termelő az év
zeptember, október, november, december
április és május hónapjaiban a kikötött tej-
tejszer-vevényességnél többet szállít, úgy a többet
minden illetékről a szerződési áron feilt meg
egy kölcsönösen szerződésileg megállapított
összeget mint prémiumot van kötelezte a tej-
kereskedőnek a tejszer-vevényesség adni, mely azonban
illetékről egy krajczárnál kevesebb nem lehet.
Azokra a tejszer-vevényességre kik a jelzett hónap-
okban többet szállítanak, a 2-ik pontban a 20
%-ra vonatkozó intézkedés nem bír hatályal,
vagyis ezek a tejszer-vevényesség a többi hónapokban
a kikötött tejszer-vevényesség 20%-ánál is anyival
kevesebbet szállíthatnak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

E két pont összehasonlításból azonnal
kittűnik az a méltánytalanság, amelyről a ke-
reskedők a termelőikkel elbánni szerelének.
Már magában vevő a 20% eltérés ekezetek, az
előbbi a kikötött tejszer-vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, illetve
kint 3 krajczárt fizessen, oly kivételével, amely
nagyon megkötőhatatja a termelőt. Nem is
szükséges, hogy valamely járvány ússón ki a
tejszer-vevényesség, de sok egyéb apróleos ok ele-
gendő arra, hogy a termelő legjobb akarat
valamennyi a kikötött tejszer-vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

Ezzel szemben pedig a 4-ik pontban a
kereskedők elég kegyesek magukat arra köte-
lezték, hogy a termelőket által a legjobb hóna-
pokban a kikötött tejszer-vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

Igaz ugyan, hogy a termelők 4-ik pont utolsó be-
kezdése némely tekintetben előnyös a tejszer-
vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

5-ik pont. A tejszer-vevényesség Budapestre a kikötött
állomásra szállítva (az Budapest) értetik. A termelő
szállítva a tejszer-vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

Az hiszünk nem volna célszerű az át-
vételt illetőleg semmiféle korlátozásnak kitenni
a termelőt. Nagyból figyelem érdemel a pont 2-ik
bekezdése, melyben a tejszer-vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

Az hiszünk nem volna célszerű az át-
vételt illetőleg semmiféle korlátozásnak kitenni
a termelőt. Nagyból figyelem érdemel a pont 2-ik
bekezdése, melyben a tejszer-vevényesség 20%-ánál is kevesebbet szállítanak, a mennyivel a jelzett
hónapokban a kikötött tejszer-vevényességnél átlag
többet szállítottak.

Ly módon némiképpen elensúlyozni is le-
hetne a 6-ik pont tejszer-vevényesség határozatát, a mely
a tejszer-vevényesség foglalkozik s a melynek
értelmében a 3%-nál kesélyebb tejszer-vevényesség
mint biró tejt a kereskedők csak fél éron tar-
tozik fizetni.

Az hiszünk szerint jogában áll a tejszer-
vevényesség a tejt bármikor teljes végzész útján
megvizsgáltatni. Ha a tejt hamisítottan találta-
tunk, iszőt ebben a tejszer-vevényesség az előzetesen 8
napon át számított tejtet nem tartozik fizetni,

másodízben hamisítottak talált tejre ugyanaz a jog illeti meg a tejeskereskedőt s ezenfelül a termelő a hamisított tej beküldésének napján az illető tejeskereskedőnek beküldött összes tejmennyiség minden literje után 50 krajt bírságot tartozik. A Tejeskereskedők Egyesületét a pénztárháza befizeti. Harmadizben hamisítás esetén a kereskedőnek jogában áll a szerződést felbontani és kárterítés fejében a szerződés meg hátralevő idejében szállítandó tejmennyiség minden literjéért 3 krajt követelni.

Tagadhatatlan, hogy ezek felettébb szigorú kikötések, és amennyiben tilokt események lehetnének a feltételre irányuló, megvalósítását elene kiheresked, csak óhatandóknak tartjuk, hogy a tejeskereskedők esetleges hamisításai is lényegesen büntetessének, mely esetben mi fogyasztók csakhamar nem volnánk kénytelenek teljes vizet tej helyett fogyasztani. Megjegyezzük különben, hogy hamisításért a termelőket csak a meg fel nem bontott kannák tartalma miatt vélték felelősségre vonhatónak.

Ugyanez a pont megszabja, hogy meg-savanyodott tejért a kereskedő csak félárat tartozik fizetni s ugyancsak, hogy ha a tej tartalma nem megfelelő és felhívásra a termelő 8 napon belül nem javítani fel a tej anyagát, úgy a termelőnek szintén csak fél ár van. E két utóbbi határozamán felül még kérs a termelőkre és indokolatlanul tetszőleg s tudunkkal a kereskedők egy része a savanyú tej literjéért 4–5 krajt megadni hajlandó.

10-ik pont. A peres kérdések eldöntése a budapesti áru- és értéktörzse választott bíróságára bízatik. Az indoklás szerint a töredékös jogilletésségnek kimondását azért tartották a kereskedők szükségének, mert ott honol legbizalmas az a szakismeret, mely ily perek elbírálásához szükséges s mert itt az eljárás rövid és olcsó. Mindezek dacára azt hisszük, gazdánk nem fognak elárulni kívánai az eddig követett úszóit.

Ime az előbbieken felsorolt pontozatok képezik magvát a tejeskereskedők megvalósításának, melyeket május hó elején véglegesen elfogadni s egymásra nézve kötelezőnek elősmerni szándékoznak. A szerződési minta egyéb pontozatai lényegtelenebbek s a termelőkre legálább nem károsak.

Termelőink komoly mérlegelésbe ajánljuk az állatok ismertetését s kifogásolt pontok határozatáiról, amellyelből világosan kitetszik, mennyire a gazdák megköveteléseire irányul a vonatkozó kártel s mennyire saját érdekükben fesszik, hogy ezt megtagadják.

S termelőinknek radikálisnak kell eljárnók, másként a vesztélyt csak elodázzák s legközelebb ismét szemben találják magukat vele. Két év előtt a létesítéssel kapcsolatban megbeszéltek a most készülődt talán szintén sikerültünk fog megöröni, de hol talánunk biztosítók arra nézve, hogy egy félv muland nem-e fogják azt végrevégszen megkötni.

Ezért a tejemelőinknek szervezkedniök kell. Létesítenek egy egyesületet, a melynek feladata legyen a szerződésnek megköltése s a tej elhelyezése; még ezután reméljük, hogy lények nem érnélkesze a gazdák västvárcsarnok elütő szövetkezetével s kérjük fel azt a szerződésnek költése s a tej elhelyezésére.

Ez utóbbi mód azért is cserészibb volna, mert a västvárcsarnokokba, a mi 20% szállítási kedvezményvel szállítható, a tej 20% értéket megtagarítást jelent.

A tejeskereskedők mozgalma bizonyára szükségessé teszi, hogy termelőink a vétékészésmikéntjevel foglalkozzunk. Erre kívánunk alkalmat nyújtani az OMGE. akkor, a miör az értekezéteit megtartást elhatározza. Reméljük, hogy azon gazdáinknak lehetöleg nagy számban fogják résztvenni.

Jelenesky Pál.

Ismét a szerb állatbezohozatal.

A Kötélek e hó 10-ki számban aszerb konzulátus tagjainak a fővárosi värsárlásteren tett látogatása alkalmából foglalkoztunk a szerb magyarországi állatbezohozatalának annak szükségességére, hogy eltekintve a közigazgatási szempontoktól, állategészségügyi érdekeinkre való tekintettel, feltétlenül követelünk ki a szerb marha bezohozatali tilalom szigorú fenntartását mindaddig, míg a szerb állategészségügyi viszonyok ott gyökeresen meg nem javulnak.

Felsőzállásunk illetékes helyen ugyiltszik figyelemre méltatót, t. legalább erre enged következtetni egy, — a kormányhoz közel álló összes napilapokban megjelent — rövid közlemény, amely közzétkivül helyreigazításoképpen tétetet közzé. Ezekben az azon vélekedésünknek adunk kifejezést, hogy a bezohozatali tilalmat kormányunk rendelte el s tartja fenn mindeig, a hivat közt közleményéből azonban megtudjuk, hogy tövévünk t s a bezohozatali tilalmat nem a mi kormányunk rendelte el, hanem Szerbia, amely azt tartott, hogy a mult évben ott nagyobb mértékben történt az szji- és körmájás, mely szerb marhaszállítalmányai eselleg hozánák huzercoltak be és ezzel a magyar kormányok okot adhatott volna arra, hogy a Magyarország és Szerbia között kötött állategészségügyi egyezmény értelmében a szerb állatbezohozatali megfektör körtörzés alá vesse.

Hangulatozza a közlemény, hogy Magyarország részéről tilalom nem adtártn ki, azt természetesen fentartani, sem visszavonni nem lehet. Vagyis, más szóval, azon kívánásunknak, hogy a szerb állatbezohozatal mindaddig tartóztassék, míg Szerbia állategészségügyi viszonyai annyira meg nem javulnak, hogy a bezohozatal legálább állategészségügyi tekintetben ne veszélyezteszen bennünket, a magyar kormány nem tehet eleget, mert hiszen az övintézkedéseket nem ö rendelte el.

Annak dacára, hogy a közlemény elismert, hogy nem a mi kormányunk rendelte el a köztörtés, mintha, megéri övintézkedéseket, meg a dolgot, tilalom kormányunk részéről érdekeink megvédése céljából minden szükséges intézkedést megtéttét volna, holott tudomásunk és meggyözödségünk szerint ez nem történt meg. Azt mondja ugyanis a közlemény, hogy Szerbiával való állatforgalmunkat a vele kötött szerződés és állategészségügyi egyezmény szabályozártn, ennekalpevölésül a magyar kormány nem térhet el, meglesz azonban minden lehetöi arra nézve, hogy a vonatkozó határozamánkat a legnagyobb szigorral betartassanak és minden lehetö biztosíték meglegyen arra nézve, hogy az állatbezohozatali tilalmat megvalósítsák határozatai. A szerb kormányról kértök jött külön megalapodás értelmében a szerb marhák Belgrádban Szerbiából való kibocsátásának előtt 8 napig, Rudapestben pedig az állatvársár előtt még 4 napig, tehat összesen 12 napig állategészségügyi leltár tartanak, azon pekte 2–4 napot töltének, hogy a szerb marha tényleg származási helyének elhagyása után 15–16 ki napon kerülhesek csak a budapesti állatvársárra, ahol meg van téve minden intézkedés arra nézve, hogy a szerbiai származásukról az állatvársáron teljesen elkülöníttessék. Ez idő alatt az állatokban netán legálább is minimális nagyság betegség górcsú lenül felismerhetővé válnak, maga ezen intézkedések közt garancia a beteg, vagy gyanús állatoknak a budapesti piacztól való föltétlen távollátására. Mindezekből a közlemény szerint világosan kitűnik, hogy a szerb származású beteg állatoknak a belgrádi piacztól való kibocsátásuk érdekében minden lehetö megtörtént.

Hát bizony ez mind nagyon szépen van elmondva, csak az a baj, hogy ez intézkedések szigorú végrehajtásáról nincsen gondoskodva. Hiszen ha az állatorvos vizsgálat tényleg övigor volna, amint azt föltétlenül szeretük, úgy valószínűleg nem volna lehetö,

hogy ragyzóztó állatok hozassanak be hozánák Szerbiából, mert hiszen a száj- és körmájás lappangási idöszaka sokkal rövidebb ideig tart a kinttelest 15–16 nappal, mindössze 6, legfeljebb 8 napig. Honnan van tehát mégis, hogy öv sok száj- és körmájásban beteg állat hozatik be Szerbiából mihozánák miként lehetöges, hogy a fővárosi piacztot csak az állatok öv gyakran inficiálják? Csak a legutóbbi idöre, az elmúlt nyárra emlékeztetünk, amikor a szerb szállítalmányok teljesen inficiálják piacztunkat s utunkat arra, hogy e miatt nek öv folytonos a panasz.

De nem is ez a körülmény az, amely miatt e tárgyhoz ismét hozzászólni kívánunk. Tessük ezt azért, hogy hangsúlyozzuk, hogy a magyar kormány, habár a Szerbiában kiött nagymértékű száj- és körmájás nem képezhetett öltöte tüköt, sőt eröli hivatalosan is kellett, hogy értesítve legyen s habár a főnalló egyezmény erre felhatalmazta, még sem rendelte el a zárlatot, amit bizonyára helyeselni nem lehet.

A Szerbiával kötött állategészségügyi egyezmény 7. szakasza világosan kimondja, hogy ha az állategészségügyi viszonyok övözök betegség, melyre nézve a bejelentés kötelezettsége fennáll, az egyik szerződö fél területéről a másik fél területére behuzoltatva, az utóbbi ideiglenesen korlátozhatja vagy megtilthat a mindazon állatfajta bezohozatalát, melynek beteges átvárárt.

Kérdük, vajon mily okok gátolták kormányunk abban, hogy a zárlatot azonnal el ne rendelje, s kérdjük, megszüntek-e teljesen az okok, hogy most Szerbia az övrendelte bezohozatali tilalmat a legközelebbi napokban ismét megszüntetni akarja?

Szerb állategészségügyi viszonyok, hogy nem tartjuk sem indokoltnak, sem megengedöneknek a Szerbiával szemben követett galvalódóknak a zárlat, föleg akkor nem, mikor e miatt közigazdasági és állategészségügyi tekintetben egyaránt szenvedünk és károsodunk.

Bezzeg másként jár el velünk a külföld. Söt tén a legszigorúbban Ausztria, melynek kormányja minduntalan elrendeli ellenünk, illetve egyes värmegyeink a bevételi tilalmat, amit azt csak a legutóbbi napokban is olvashattuk.

Támaszkodva az állategészségügyi egyezmény határozamányaira, ismeltelen sürgötünk kell, hogy kormányunk ezeken érvényt szerezzen. Úgy tudjuk, hogy a szerb származású marha a legközelebbi budapesti värsárra fel fog hozatni. A felelősséget a kormányra hárítjuk, ha e bezohozatal révén piacztunk ismét inficiáltnának, a mi pedig nagyon valósútn.

Végeztül újból kérés a földművelésügyi miniszterre, hogy a Toroközvárosi Szerbiával határos körületeiben felépült származásperesítés mérvéröl s mibenlétéről a gazdalközöségét hivatalos alakban tájékoztatni szveszkedik.

J. P.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

(+) Franciaország. Az állategészségügyi statisztikáról. A földművelésügyi miniszter az idö szerint becsótotta ki az 1896-ik közigazdasági statisztikáját, mely hivatalos kimutatásból érdekesnek tartjuk az alábbi kövélészt, kiemelve belöle a 80-as s a 90-es évek számadatait.

Volt az országban 1882-ben 1896-ban Szaporulat	
10	2.837.952 2.849.685 12.000
szarvasmarha	12.997.000 13.334.000 340.000
juh	23.809.000 21.190.000
sertés	7.146 6.402.000

Miből azt látjuk, hogy a juh- s sertés-tenyésztés Franciaországban hanyatlott.

Ami a be- s kivittl illet, arról gyözödnök meg, hogy a francziák nem képesek szállításk.

lelket fedezni, hanem a külföld gazdálalára szorulnak. Az 1894—1896-ik 3 évben például a következő forgalmat lájták.

	Behozatal	Kivitel
lovat	35,000	21,000
szarvasmarhát	80,000	18,000
juhót	1,340,000	—
sertést	63,000	41,000

Végre, ideiktatjuk még igazán el sem hitünk volna eddig: hogy *Franciaország kétszer annyi baromfit importál, mint a mennyit exportál!*

A legtöbb behozott szarvasmarha, birka s sertés a vághidőből kerül, kivéve a Német-Alföldről s Svájcából hozott teheneket, melyek a tejgazdálkodás részére vevetnek. A legjelentősebb *szarvasmarhát* szállítja: Algír, Spanyolország, Német-Alföld, Olaszország s Argentína. *Juhot* importál Algír, Németország, Ausztria-Magyarország, Spanyolország, Argentína. *Sertést* csak Spanyol., Olaszország s Német-Alföld. A kővet a külföldi statisztikai kimutatásait is közli s összehasonlításra hozza Francia s a szomszédos államok mezőgazdasági viszonyait között.

A *mezőgazdasági szakolatás a felsőbb polgári iskolában.* A közoktatásiügyi miniszter intézkedése folytán a felső polgári iskolák tanárai, azután a *mezőgazdasági tanárügy* is beékelik, meg pedig előírják, hogy *létszámukat egy órai elméleti s négy óra gyakorlati előadást foglalnak tartani.* A francia sajtó alig képes örömeinek eléggé kifejezésé adni.

— Milyen jó lesz ezután — uszógóják. A fiatal ember, ki három éven keresztül járta ezen iskolákat a modern gazdálkodás elemeirei mel' tisztába látja, ha a kezét az apai birtokra. Tudni fog banni szakértelem a műtrágyával, ismerni fogja a legjobb minőségű vetőmagot, a selectio kérdése sem lesz előtte ismeretlen, aztán nem fog sötétben tapogatózni, ha a növények vagy állatok elenségei, avagy betegségei ellen kell megvédeni őket.
Defogják látni, hogy a tudomány újabb vívmánya előt' mekkel hajolni, mert az eredmény sikere azáltal bizonyos leend. Késztelen tehát, hogy a miniszteri rendelet údvös fordalmat idéz elő a jogi mezőgazdaságban. Az apa azt fogja látni, hogy a termes megkészszeredése, a jószágállomány megjavult s a fenyegető 'válság' megszűnt magamagától, — mert kevesebb költség — állandóan többet, jobbat termelnek, a szakértelem emelésével.

Meglehetősen azonos ez az intézkedés azokkal, amit a földművelésügyi miniszter nálunk is inncziált a gazdasági ismétlőkiskolák létesítésének kezdeményezésével.

Anglia. A gabona árának eszkösméke s a husfyógyászat. Az angol királyi mezőgazdasági bizottság az évi jelentésében Sir Robert Giffon az európai faj mezőgazdasági termelését s a népesség szaporulatának 1803—1896-ik 30 éves periódusára vonatkozó nagyban érdekes kimutatásait s a hozzá csatolt magyarázatot közli. (A kimutatás a többi világrészek, európaiak által lakta viszonyait is felöleli). A táblázat, mely az első tekintetre elének tünteti fajnuk népességének szaporulatát a gabonával bevett területet, a tenyésztett állatállományt a jelzett 30 éves perióduson belül.

	Volt	Szaporulat	1893-ban	1893-ban	1893-ban
	1863-ban	1893-ban	1863-ban	1893-ban	1893-ban
Népessége	366	462	96	26	26
Buzával beve-					
ttelt terület	433	458	25	19	19
Ártávval	133	153	2	2	2
Zabhal	81	104	23	28	28
Rozsossal	105	100	(-5)	(-5)	(-5)
Burgonyával	21	27	6	29	29
Nagy barm	154	212	57	57	57
Juh	405	478	73	18	18
Sertés	80	101	21	26	26

A táblázatlan India termelése is befoglatlatic, mely tudvalegőleg nagyrészen Európában kerül fogyasztásra. A figyelmes szemlélő, ki a táblázatot tanulmányozza, azt látja, hogy a népesség szaporulatával csakis a zab tartott lépést a többi termények — plane a rozs — 5%-al kevesebbet termelt!

A bevett terület saporulatát így osztja meg Sir Robert Giffon: 13 millió acre szántó Észak Amerikára, 2 és fél millió Ausztráliára, 2 és fél millió Dél-Amerikára, hol a termelés átlaga eléggé magas. Az Európára eső 6 millió acre szaporulatot elosztja Oroszországra és azon vidékek között, hol a termelés átlaga eléggé magas. Az angol író statisztikai buvártalálható végre azon következtetés vonja le, ha a vetésterület szaporulatával nagyobb arány a népesség szaporulatánál, a természetszaporulat annál még alacsonyabb. Ellenben az állattenyésztés hátrózatlan emelkedett, így a szarvasgyök fogszyokt sokkal több husz fogyasztanak, mint a 30 év előttek. A gabonáról eszkösmékeknek így okadatós melletti bemutatása nem nélkülözi az érdekeséget.

Szászország. Gabonakerépek építése Szászországban. Miután a Halleban épített gabonakerék üzemeltetése a legelső sikereket mutatott, emélfőleg a mezőgazdasági kamara választmányja elhatározta, miszerint az 1898. év folyamán, Szászországban főleg gabonatermelő helyeken, a szövetkezetek pénzügyi segítségel, még több hasonló elevátor fog építtetni. A czél elmozdítására a porosz kormány is jelentékeny pénzüldozattal járul, tehát a fölépítést anyagi akadályok nem fogják hátráltatni. Az érdekeltek közege a tervet érthetőleg lelkesítéssel fogadják az eddigi megállapodások szerinti gabonakerékek építtelése mellett: tendőben: *Nordhausenben, Erfurtban s Schnebecke vagy Magdeburgban.* A rakatárak az a czéljok, hogy a hazai kínált gabonát összejyűjtés s meghatározott típusokban a malomoknak, nagykereskedőknek, vagy sörözősoknak, meg könnyebbé és kevesebbé, míg a termelő viszonyainál fogva nem képez, az építélet konstrukciójánál figyelemmel arra, hogy a technika legújabb vívmányának megfelelő szűrő helyiségekkel is el legyenek látva, s így az esetleg átnevésedet gabonát szakértelem lehet azelőtt megvászártani, mely a földműves kezeltében berendezése mellett, annak magtárában megromlott volna. A szövetkezet útján építendő gabonakerékek tehát nem az lenne czéljuk, hogy a kereskedelmel károsítsák, hanem azokat az akadályok akarják elhárítani, melyek eddigéle a gazdák természetnek köllő értékesítési hátráltatás s melyek mellőzhethetnek vélték.

Nálunk is folytak ezirányú eszmecserék, mindéggé azonban kevés eredményel. Holott mennyivel fontosabb ez nálunk, ahol nemcsak jóformán tisztán gabonát termelünk, de kereskedelmi forgalmunk is kezdetleges természetű. A kisgazda teljesen ki van téve a követétek izelemnek.

Amerika. A vajhatalosok korlátozása Braziliában. A brazil kormány intézkedéseket tett, melyek az élmiszerszek, főleg a vaj bevitelét rendkívül megnehezítik. Ennek tulajdonítható, hogy az utóbbi időben az európai vajkivitel túrszúltsot s a brazil vámvitalok közötti sűrű nézeteltérések fordultak elő. Vaját Braziliában most csak úgy lehet importálni a szállítmány tisztasága, hivatalos okmánynyal van igazolva. A francia pénzügyminiszter sietett is intézkedni, hogy a 'tisztaságot' igazoló bizonyítványok mindazon vajexportátorknak adassanak ki, ki ilyen a minisztériumtól kérelmeket.
Mbst a morlai-iv kereskedelmi kamra avval a kérelemmel fordult a külügyminiszterhez, intézkedjék a braziliai kormánytól oly értelemben, hogy a könnyebb lebonyolítás czéljából hatalmaztassék meg a *Havreben* tartózkodó braziliai konzul a bizonylatok ellenőrzé-

sével, melyeket a francia vámvitalok adnának ki az export vaj minisztrálás után.

A francziák tehát mind tekintetben hathatósan látnak hozzá, hogy a rájok nézve kényelmelen külföldi vámitékedést saját czéljoknak megfelelőleg szabályozzák.

LEVELSZEKRÉNY.

Kérdések.

74. kérdés. Mily törzsmérek használhatnak jelenleg Mezőhegyesen a Furis, North-Star, Gidrán, Nagy- és Kis-Nonius mészeken és mily eredményelny. Továbbá, mely mént szolgálja a legjobb ivadékok a gyötzes Nonius-kanczakkal? Az egyes törzsmérek származásait is kérném. S. T.

75. kérdés. 1895. okt. 2-án két bérleti szerződésben egyik pontja így szól: 'berlő saját használatára évenként 16 erdei öl, hasab fát kap.'

Az erdőfelügyelő azt mondta nekem, hogy *erdő öl* alatt olyan ért, melynek (másiknak) hossza 93 cm, vagyis nem egész méter hosszú, hanem a régi mérték szerint két vágati. En az választalatom, hogy 2 év előtti, midőn a szerződés kelt, nem volt más, mint méter-rendszer, és így hosszura vágtatom a hasabot, nem pedig régi mérték szerint.

Ere az erdőfelügyelő azt mondta, ha már méter szerint vágom a fát, csak 54 már jár, vagy átszámítja 1/3-át öl. Helyes-e azon számítás, hogy 16 öl helyett csak 13 1/2 ölét kapok?

Szalónak. H. J.

76. sz. kérdés. Feltétlenül szükséges-e tenyészkanaknál a első födészekkel kienelezéket beválni, vagy lehet-e a fedetést rövidebb (2—3) napi időközökben is végezteni.

P. K. P. S Gy.

77. sz. kérdés. Csatlóva egy fimgameverint milt küldök. A befoglalt fimgumfélék megvételére megkérlek Uj-Panaton; ezen fimgumfélék az odaváló paraszit gazdák, apró (rad) búkkönynek hívják.

Kérdem, hogy mi az tulajdonképpen és minthogy nagyobb mennyiségben van az ajánlja, kérdem lehet-e ezt tisztán csak megdarvalva repára szórva, hízó ökröknek adni, vagy pedig korpá, vagy kukoricaadával keverve adjam-e? Továbbá fejős tehéneknek lehet-e beolde adni?

Mezővövesháza. N. V.

78. sz. kérdés. Koczmák, melyeknek e hó folyamán kellett volna lemalaczolni, a legutóbbi napok alatt elvetétek. Jó erőben vannak, reggel ártát és répat, este tenperit etetem velük a szarvasmarhák, és ezen karok, mely azonban tisztós és gázos volt, körülbelül 3 hét előtt ment át a nyaraló szertésvenzen, az elhullás százelez azonban alig volt 7%, a többi mind teljesen kigyógyult. Szellős, amellet elég meleg, tisztán tartott istállóknak van. Minthogy nem tudom az elvetétek okát állatorvos által megvizsgáltatni, kérem gazdaságtársaimat, kiknél fordultak elő tömeges vetételek, a tárgyhoz hozzáolálni sziveskedjenek.

K. M.

79. sz. kérdés. Alóirtott bátor vagyok kérdeznli. 1. Erdély mely helyen található (mely névadórol) s, molykny máhyn? 2. Mely helyeken a legjobb így ökrök? 3. Melyik az a vidék, ahol a legnagyobb fehér marha (magyar) tenyésztés van.

Zalczón. S.

Feleletek.

Csöves tenyésztő abrakatarmányak. (2-ik felelet a 39. sz. kérdésre.) Az oszkeri gazdálkodás alapelve az, hogy a gazdaság által termelt minden anyagot célszerűen és hasznosan

értékesíteni tudjunk, s minden irányban a jövővel szembe fordítván a tőkeinket.

A tengertermék minden évben nem egyformán sikerül, az az a teljes kiérésre nem minden évben van kedvező időjárás. Még a legjobb évben, midőn a kérés kedvezően sikerült is, egy nagyobb gazdaságban évente, a visszamarad, s fejlődésben megátolt s jól ki lehet száradni, ezután a tengertermék oly tömegre gyűl össze, minek elhelyezése, hosszabb ideig eltartása, legjobbszerű helyezésé miatt sok gondot ad, miután a nedves, s jól ki nem érett csövek, ha azok vastagabb rétegek vannak gyorsan megpenészednek, s ily állapotban azután csak is ridőg szerűekkel értékesíthetők, az a kevés szem mi rajta van így nyír értékesítés, a csövek azonban teljesen kárba vesznek, s a leg több helyen még a kompozit telepre se hordják, hanem az ősi szá nyeli el.

Az ilyen tengerinek — s általánosan II. osztályunk nevezett — a tengerinek lehelyezése s leghasznosabb értékesítési módja az, ha azt a tengeri behordás kezdeté után azonnal megdarlatjuk s successive megetjük. E munkára egy igen alkalmas gép van, a csöves tengeri daráló, s ha jól emlékszem arra 60 forint, de lehet ma már olcsóbb is. Ott hol többletűt gép működik a gazdaságban erőváltót utján ezt is lehet foglalkoztatni, s így külön erő a hajtása nem igényel.

Ha ismerjük több évi tengertermésünk adatait, azismerők a remélhető ily mennyiségre megközelítőleg már előre számíthatunk, s így azt is megtudjuk, kiérte-e egy ilyen gép a ráfordított beszerzési és üzemeltetési költségeire ezé indokolt, úgy akinek még nincs, szellegbe ha mert rövid időn a gép magát kifizeti.

Mihelyt rendelkezésünkre áll a II. osztály tengeri, a daralást azonnal kezdjük meg, s mindaddig, míg benne tart az esetűk állatállattal, így a rakatnak és így a köröknek naponta 3-szori etetésnél adható darabonk 30—36 liter, tehenekek 42—48 liter, növendék szarvasmarháknak 2 éven felül 20—24 liter abrak helyett. A megdarált, vagy zúzott csövek keverten a szemmel az állatok által igen jól jésnek így értékesítve s azelőtt máttal forra igen jól is fogják az fogyasztani, semmi bajt, betegséget az állatoknak nem okoz.

Ha az évi mennyiség oly nagy, miként annak egy részét nem bírjuk hama feletlenül, úgy azt pallásra, vékony rétegekbe elterelgetjük, széles helyen így megszárítjuk, hogy még ne penészedjék, mert ily állapotban azután már azt az állatok nem eszik meg. A daralást mindaddig folytatjuk, míg a készlet tart, s ez idő alatt csakis ezt adagoljuk.

Ez értékesítési módját az ily keveset erő tengerinek tapasztalásából ismerem, s azt mindenkinél jobban ismerem. Ez az állatállat évente igen sok értékesebb abraktakarmány takarítást meg, zab, árpa, árpadarab, tengeri-darab stb., mind oly értékes dolgok, melyeknek eladása után egy gép ára, mint a kezelésnél, illetve a takarmány előkészítésénél feltehető munkák megtérülnek, sőt még haszon is mutatkozik, midőnk, hogy állatállományunkban bármi kár is okoztunk volna.

Nagyobb gazdaságokban ezen értékesítési módok nem szabadna hiányozni, miután az ott összegyűlt másodrendű csöves tengeri csakis így használható el helyesbéshez számításra.

Száraz, jól kiérett, első osztály tengerinek csövesen való darálása még nem szokós a nálunk, valamint a tengeri csútkát sem használják takarmánynak. Ez irányban teljesen kielégítő tájékoztatást nyújt a lap 8-ik számában megjelent közlemény, melynek tartalmát a következőkben közlöm.

Működés.
Szavatosság, fűtővezetés ökréret. *(Főlelet a 71. sz. kördőre.)* A fűtővezetés eddigi gyakorlatunk szerint szavatossági hiba. A szavatossági

sági idő pontosan megállapítva nincs, de ez esetben aligha bír fontossággal, mert az ökrök úgy látszik rövid néhány nappal az eladás után levágotat. Ha a vevő az azonnali értékesítést el nem mulasztotta, az ökrök azonoságát s a baj természetét bizonyítani tudja, perét minden valószínűség szerint megnyeri az eladó ellen.

A mezőgazdasági némes törzsménei. *(Főlelet a 74. sz. kördőre.)* A mezőgazdasági némesben jelenleg a következő törzsmének működnek:

Aly angol telvér (apja Verneuil, anyja Little Jimina).

Hűség angol telvér (apja Craig Miller, anyja Beccy).

Durczás angol telvér (apja Conclaster, anyja Néza).

Urambátym angol telvér (apja Gunders-bury, anyja Bájós), továbbá

Pürsio XXIII., XXV. és XXVI. és North Star, I. angol felvér nének, Gidran XXVII. és III. Gidran törzsből és Nonius XXIX., XXXVI., XL., XLI., XLII., XLIII., XLV., XLVI., XLIX. L. és Urmány Nonius I., Tartar Nonius II. és III. a Nonius törzsből.

A telvérek közül, úgy tudjuk Aly a Gidran némesben, Durczás a Kis Nonius, Urambátym és Hűség a féléves némesben működnek, a többi pedig a saját törzseben. A négy telvérméhen összesen csak 62 kanca van bosztva, a többi — mintegy 375 kancazt — a saját törzsből menjei fedezik. Ebből láthatni, hogy a telvérmének csak azon kancaikkal használhatunk, ahol korrekora van szükség, ami mindenesetre figyelemre és utánzást érdemlő dolog.

A mi a kérdés azon részét illeti, hogy milyen eredménnyel működnek a felsorolt nének és melyek adják a legjobb ivadékokat a győztes Nonius kancaikkal, arra nézve csakis a némes parancsnokság adhat autentikus felvilágosítást s így tudom, mert én végleg hozzájárul fordulóknak a legnagyobb előzettségességgel ad kimerítő felvilágosítást és hasznos tanácsot. **K. M.**

Mit értünk erdő föl alatt? *(Főlelet a 75. sz. kördőre.)* 16 03 tényleg 54,568 köbméter, tehát keréken 54¹/₂ méter s 0¹/₂ méter tényleg annyit értünk. Sok helyen szokásak veték a gyakorlatban a méteről eleveneztet, mely 2 méter hosszú, egy méter mely és 2 méter magas rakatnak felel meg s régi előt akarja pótolni. Hogy ilyen méterelőt, vagy régi előt értékel-e azt nem tudnám más megmondani, mint az alkalmazó. — It megtegyem, hogy az erdő méter 10 cm. s így a méteről 20 cm.-rel magasabban van rakva, tekintettel a rakatban bekövetkezőhöz üllepedésre s összeharadásra.

Lippa, 1898. február 8.

Földes János.
m. k. földész.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Kerelem a gazdaközösséghez. — Felhívás a teljesítő gazdákhoz. — Helyreigazítás. — Gazdák elvárásai programja. — Tavaszi állatvadászok sorsrendje.	243—244
Földmivelnőségnyi vita. <i>Szilassy Zoltán</i>	244
Tekert. <i>Jeszenszky Pál</i>	246
Ismeret a szorb állatbontoztal. <i>J. P.</i>	248
Növénytermelés.	
Hermagatmányról rakitr. <i>Kassán, Gerlóczy Géza</i>	245
Különdi szemle.	248
Vélelkeszvény.	250
Vegyesek.	250
Kereskedelem, tésze.	252

Kihűtése. *Ö Felsőleg dobokai Dobokay Lajos földmivelnőségnyi minisztériumi osztálytanácsos és országos borászati kormánybiztosnak a Kőszélgát és a köszélgát környékén a földmivelnőségügyi minisztériummal való megbeszéléséről. Lakács pénzügyi és Darányi dr. földmivelnőségnyi minisztereknél, hogy az országos forgalom megszűntése ellen, a magyar malomipar érdekének védelmére, szót emeljen. A földmivelnőség feliratot nyújtott át a minisztereknek, a melyben utalt ama körülményre, hogy az agrárkörviben szállított a maga véleményét, mely szerint az idegen buza behozatala a hazai termés árát kedvezőtlenül befolyásolná, a buza-árnak a múlt év óta tapasztalt alakulása által tökéletesen megcáfoltatván, míg az országos forgalom eszölti ellenkezés körében is az a nézet jött érvényre, hogy az országos forgalom teljes átállása a hazai termés árát nem befolyásolja kedvezőtlenül és hogy az országos forgalom megszűntetése mellőzendő. A mennyiben ez a hivatozás: "agrár körök" az ÖMGRE-ve vonatkozik (és ismerve a dolog előzményeit, mára nem is vonatkoztatik) minden félreértést elkerülendő, köteleseknek tartjuk kijelenteni, hogy az ÖMGRE. kebelében egy örvény tartott közleményben az a nézet, hogy az idegen buza behozatala ne befolyásolná kedvezőtlenül hazai termésünk árakulását. Ellenkezőleg, éppen az ÖMGRE. volt az, mely minden esetben teljes határozottsággal foglalt állást a szorb és román buza behozatala ellen, továbbá az ÖMGRE. kebelében egy örvényben eljárási czimzen lehetővé tett behozataltól eredő óriási károsodást. Eppen ezért az országos forgalmat a mezőgazdákra nézve határozatosan találta, ugyanígy, hogy a IV. országos gazdaságkongresszus határozatán kimondta, hogy az országos forgalom megszűntetendő. Azóta ezzel ellenkező nézet a mezőgazdák köréből hivatalosan kifejezésre nem jutott, sőt a gazdasági egyesületek szövetsége legutóbbi végrehajtóbizottsági ülésén is világosan kimondta, hogy a IV. országos gazdaságkongresszus határozatához szigorúan ragaszkodik. Ezekből az következik, hogy a nagymalmosok képviselete a kormány előtt helytelenül állított ki az agrárkörökben érvényre jutott nézetre, mert ez a nézet nem mellette, hanem ellene szól a földmivelnőség ismert kívánásának.*

Helyreigazítás. A "Köztelek" legutóbbi számában az ÖMGRE. igazgató-vezetőtanácsáról szóló jegyzőkönyvet egész teljességgel elváltuk. E jegyzőkönyvben — mindenestire hibás gorsróról feljegyzés folytán — Miklós Ödön igazgató-vezetőtanács tagnak olyan kijelentés impuattált, mely az eredetileg tett kijelentésének szövegrészét szövegrészlet lényegesen eltér. E tárgyban a következő levelet vettem, melynek lényegessége hely adományoztam.

Tisztelt szerkesztő úr! A "Köztelek" f. 6. február hó 12-iki számában tévesen közölték egyik felszólalásom, miért is kérem sziveskedjék az alábbi főbb helyreigazításoknak, a "Köztelek" legközelebbi számában helyt adni. I. Felémílytven a "Néplap" a következőket mondottam: "Még 1886-ban megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezetten agyálaimat, hogy e lappal, ha az csak előléphet ilyen szeretőleg meg, nem bírnak majd a nép lelkeiben megkötött a Földmivelnőségügyi miniszter ur által kiadott gazdasági "Néplap" és pedig négy nyelven. Fájdalom, hogy ezen Néplapnak nem sikerült a nép inférált rétegeibe is eljutni. En már a lap alakulásakor kifejezet

egy forint — a jelzett irányban való elterjedés, negatív eredményre vezetett. E a munkaadók és munkások közötti viszonyt szabályozó törvényről megemlégettem, hogy: „a törvény — jótékony hatása tekintetében, a már forrongó vidékekre post-festéi érkezett, mert ha az ottani gazdáknek sikerül is az arató munkással szorosodást kötni és annak esetleg még előlegeit is ad, — mit sem használ, ha ez majd az adott jelre az utolsó órában hagyja cserben szét. Ez egy oly motívum szerintem, mely az új vidékeken a munkástörvény eredményes végrehajtásában és keresztváltásában, az új munkások lennének teszi” — elvárásokról nem terjeszkedvén ki, fogadják tisztelt szerkesztő ur tisztelettel nyilváníthat! Budapest, 1898. febr. 14.

Miklós Odán.
Gazdasági előadások Győrött. A Győrben rendezett gazdasági előadások czikkünknak utolsó napja F. hó 13-án volt, a megye és szomszédos vármegyék intelligenciájának nagy részére mellett. Bevált tehát ezen helyen is, mint mindenütt, a hol előadások voltak, hogy a gazdákközönségben van érzék ezek iránt s szívesen örögítik ismereteket, csak alkalmat kell nyújtani arra. Reméljük, hogy a megkezdett alapon a vidéki intelligenciának az előadásokat a jövőben is rendezni fogják s az elvetett mag befejezés várni fog fejlődni. Erre lehet következtetni abból is, hogy az egyült előadók *prof. Lasberg* Rezső az előadások utáni banketten töstözaban ennek kifejezést is adott. Az ÖMGE. megbízottja *Horváth* igazgató kérte az együltől, hogy miszerint az előadások a tanári karával az unjonan kötetl ismeretsegét azari is örögítések, hogy őket minél gyakrabban vegye igénybe új czelokra is. *Cselkö* István tanár e tekintetben a tanárikar közreműködését a legszivesebben ismét ajánlotta. Ugy az egyesület *Horváth* igazgató kérte az ÖMGE. igazgatóit, teljes számban jelen voljanak előadások, *Cselkö* István, *Cserháti* Sándor, *Hensch* Árpád, *Kosztany* Tamás, *Mezey* Gyula és *Ujhelyi* Imre tanároknak köszöneteket fejeztek ki a gyakorlati élet körébe oly szépen beillesztett tanulás és értékes előadásokról, s az általános lelkes miszerint a nyert ki fejezést és azzal osztották szét: — *veszton* előadásra.

A „Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezet” alapszabályainak jóváhagyása. Fenti szövetkezet módosított alapszabályzatának bejegyzését a budapesti kir. kereskedelmi és váltó-törvényszék azon okból, hogy a szövetkezetek azon tagjaitól eredő árúknak értékesítésével nem foglalkozhatik, megtagadta. Ügye felebbes utján a kir. ítélő táblához került, amely az első bíróság végzését megváltoztatta, a szövetkezet alapszabályait bejegyzendően rendelte el. Rendkívül érdekes s egészen új precedens az ügy, mert a törvényszék, melyben a tábla kimondja, hogy a szövetkezetek tagjai keresetnek, tehát czéljának előmozdításra nem tagok érdekében is eljárhatnak. A figyelemre méltó végzés teljes szövegét alább adjuk:

2710/1897. v. sz. Ö Felsője a királyi nevelési-budapesti kir. ítélőtábla. Dr. Darvas Gyula ügyész által képviselt „Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezet” czégnak a módosított alapszabályok bejegyzése iránt a budapesti kir. kereskedelmi és váltó-törvényszék, mint kereskedelmi bíróság előtt folyamathoz tett és az 1897. évi augusztus hó 2-ik napján 67201. szám alatt hozott végzéssel elintéztet per kivüli kereskedelmi ügyét a nevezett szövetkezeteknek 1897. évi augusztus 14. napján 75887. szám alatt közzétett felfolyomásra folytán 1897-ik évi december hó 9-ik napján tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vont. Kíváncsi vagyok, hogy a királyi ítélőtábla az első bíróság végzésének nem nehezelt részét érteintlen hagyja, nehezelt azt a részét azonban, mely által az alapszabályok módosításának bejegyzését megtagadta, megváltoztatta, az alapszabályok módosításá-

nak bejegyzését megtagadhatónak nem találja és az első bíróságot a megfelelő további eljárásra utasítja, a felfolyomás munkajánál és költségének megállapítását pedig felszámítás hiányában mellőzi. Indokok: A K. T. 2-ik §-ának az a rendelkezése, mely szerint a szövetkezet czélját tagjai hiteltelenség, keresetnek és gazdálkodásnak előmozdítása képezi, nem lehet akként értelmezni, hogy a szövetkezet ezen czéljának elérése végett idegen érdekében egyáltalán, tehát még abban az esetben sem járhatna el, ha a főcélát, l. i. 2-ik §-ának az a rendelkezése, mely szerint a tagsági intézkedésnél fogva nélkülül el nem érhető, mert az ilyen értelmezés a szövetkezet a törvény által megengedett czéljai megvalósítását zárná el. Már pedig az alapszabálymódosítás bejegyzésének abból az okból történt megtagadása, hogy a szövetkezet idegen árúknak értékesítésével nem foglalkozhatik, a fentfő esetben valószínűleg erre az eredményre vezetett. Mert a kérvényező szövetkezet kiütözté czéljai, tagjai természetén a fővárosi árcsarnokokban leendő előnyök értékesítésében állván és ennek a feladatának elérése a szövetkezet részéről az említett árcsarnokok tagsági köztársaság megalapítását szükségessé tévén a törvény által megengedett czéljának megvalósítását kétségtelelenül elzárhaték, ha a vásáresarnokok szabályzatának 15-ik §-ában foglalt azon hatósági rendelkezésnek, mely szerint a hatósági közvetítő a hozzá békülőt, vagy hatóságilag hozzá utalt árúkat, tehát az egész megalapított részének megváltoztatása mellett az alapszabály módosításának kért bejegyzését megtagadhatónak nem találta. Mintnyom pedig az a körülmény, hogy a kérvényező szövetkezet az alapszabályokat a módosított szöveggel együtt egy okiratban foglaltan be nem mutatta, a bíróság az első végzésében elutasította az alapot nem nyújt, hanem a kereskedelmi eljárás 33. §-a értelmében csak azt teszi indokoltá, hogy a kérvény hiánytalanul végezt a kérvényezésnek visszaadások; annál fogva az elsőbíróságot a most kifejtettek értelmében való további intézkedés tételőre kellett utasítani. Budapest, 1897. évi december hó 9-ik napján. 120950/1897. sz. Végzés. A budapesti kir. ítélőtáblának ez a határozata azzal a felhívással közölhetik a folyamodott szövetkezet igazgatóival, hogy 15 napon belül, bejegyzés végett a módosított alapszabályok egy teljes és hiteles példányát mutassa be. Budapest, 1897. évi december hó 27-én. A királyi kereskedelmi és váltó-törvényszék. Nagy elnök. Dr. Moravcsik jegyző. P. H.

A Borsodmegyei gazdasági egyesület *Miklós* Odán elnökelte által legutóbb tartott igazgató-választmányi ülésén a mezei munkások mozgalma érdekében foglalkozott, a mezei munkások keresetnek, költségnek, mintán a mozgalom a megye határáig terjed, sőt már magában a megye egyes községeiben is észlelhetők új mozgalmak. Az igazgató-választmány által elfogadott határozatok igen figyelemreméltók, nemcsak helyi, de országos szempontból is, mintán, ha féltve ezen határozatok a győrhelyi munkások végre is hajtának, úgy a Borsodmegyei gazdasági egyesület a gazdasátsármindli tevékenység terén a többi gazdasági egyesületekkel mintául szolgálhat. A választmány elhatározta ugyanis, hogy a községektől kezdődőleg egy mezőgazdasági érdekvédelel szervezetet hozzon létre, mely feladata felfolyomást minden mozgalom a községeiben, megakadályozni az, a közönségen izgatók a népet félrevezessék és izgató iratokkal elhalmozassák; feladata továbbá mindazon társadalmi teendőket végezni, a melyek a gazd. egyesü-

letekre hárulnak a mezőgazdasági kultúra emelésére tenek. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a hitelszövetkezetek létesítése érdekében nagyobb mozgalom indít s a vármegye támogatását is kéri oly irányban, hogy az általa készült s mely szászor forinot meghaladó alapon a mezei czéjre terjedőlegesen kikészítetése, a hitelszövetkezet czéljaira átengedje, másrésről a központi hitelszövetkezet pénzügyeit a megyei pénztárral kezeltesse. A tagokkal való állandó kapcsolás létesítését czélból egy szaklapot ad ki, a mely az összes tagoknak ingyen állhatol meg. A választmány illető részletes tudósítást a mezei kaptunk a melynek kézbevétele után az egyesület által foganatosított intézkedések részleteit is nem kések lapunkban ismertetni.

Lóvásár Kaposvárott. A „Somogyi gazdasági Egyesület” az évenként megtartani szokott lóvásárját április hó 2-án és 3-án fogja ez évben rendezni Kaposvárt a honvédek. A vására mindvégig bejelentelt 100 darab mensesből is, a melyhez még a végleges bejelentések lezárásig legalább 50–60 darab fog hozzájönni, a mely lovak egy magyar és a külföldi nevre való tekintettel közösen nyelhetők meg. A vásárlásoknak lesznek összefoglalva. A katalógusba bejelentelt lovakon kívül a népies tenyésztés termékei is igen nagy számmal lesznek a vásáron, mint mindig, így minden valószínűség szerint ez alkalommal is képviselve. A rendező-bizottság tudomása van róla, hogy a Budapestet mezei gazdasági egyesület nemcsak a határidő határára lóvásárra Egan Ede vezetésével a német gazdákknak egy népies csoportja fog lerandulni lóvásárral végett, a honnan a kaposvári vásárra is lefogják jönni. A mi mindenesetre sok kedvező auspicium lehet a vásár sikerének biztosítására, hogy a mezei gazdasági egyesület felépése esetében teendő hatósági intézkedések megállapító s 1898. évi február hó 8-án kelt rendelete értelmében az elzárt (förtözött) szállásokból, udvarokból, majorkorokból, pusztárol, sertések csak az Ffoku hatóság engedélye mellett és pedig a beteg, vagy beteggyanús sertések csak a község határára nem való azonban levágás czéljából Kiszárol szekereken, illetőleg vasuton vihetők ki. Elzárt (förtözött) szállásokból, udvarokból, majorkorokból, pusztárol származó és illekes hatóság által előzetesen megvizsgált s egészségessé tett sertések a közönség számára nem zárt területeken, szállásokból, udvarokból, majorkorokból, pusztárol származó és állami, vármegyei, városi, községi, vagy körorlatos által előzetesen megvizsgált s egészségessé talált sertések pedig 5 nap alatt levágandó, vagy továbbtartás czéljából, közönség számára végett vasuton a hatóság engedélyvel más községbe is szállíthatók, illedeg az elzárt (förtözött) szállásokból, udvarokból, majorkorokból, pusztárol származó egészségessé sertések más községbe csakis közvághatúra, vagy hentesek saját iparilepére szállíthatók el s ott általorvos vagy orvosi orvólag szétvágtatott vagy vasuton a hatóság azonnal levágandók. A más községbe továbbtartás czéljából szállított sertések a rendeléstei helyen harmincz napig elkülvitve állatorvos megfigyelés alatt tartandók. Az elszállított sertéseket a származási helyről a község határára kivüli fekvő vasuti fejrőkhöz, úgy a vasuti fejrőkön a vasutak mellett, vagy a közönség területén érintése nélkül szabad lábon hajtani, különben csak szekereken szállítandók. A sertések marhalevel, Sertésnévvel förtözött községből” jelzéssel látandók el s a marhalevek a sertések megkerésze után a rendel-

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Elnöke: TELEKI GÉZA *prof.* Alnöke: CSÁVOSY SÉLA.
Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA *prof.*, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEVFFY ERSTED, PÉRFÖLY EMIL,
RUBINKÉ OTTÓLA, SZENTMÁRTYI KÁLMÁN, SZILÁSSY ZOLTÁN, SZENTYI ZSIGMOND,
TELEKI SÁNDOR *prof.*,
Vezérigazgató: SZENTYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaság-
szomszág általános elismerése szerint igen megfelelő hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaságosság évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegekedését vírtta ki magának, az **épület és átalány (pauschal) biztosításnál** rendkívül mérsékelt díjairal tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinestári béléggel; — minden más illeték kizárásával.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a Uszta díjából 5% díjengedményben részesülnek. **Kingazdák**, ha használatban egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügyintézők.

Gazdák és kertkedvelők

figyelmébe!

Magas csiraképességi és kitűnő minőségű

gazdasági és kerti magvakat

szállít igen jutányos áron

FROMMER A. HERRMAN utóda

magkereskedése BUDAPEST.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-dik szám.

Egy és több vasu egytetemes **aczélékéim** és

talajmivelő eszközeim

olcsó ár, **elsődrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknel fogva országszerte legjobb hirnévnek és kelendőségnek örvendek, minél fogva gyártmányaimra a t. gazdaközönség figyelmét felhivom.

Árjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgálok.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Az
„Unicum-Drill“

egytetemes sorhaverőgép sokoldalu használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a **legjobb hirnévnek** és a **legnagyobb kelendőségnek**

örvend, minél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szabadalmazott **kizárólagos vetőgépgyára**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond. Egyedüli kizárólagos sorhaverőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában. Egyedüli kizárólagos sorhaverőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

ALAPITTATOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

cs. és kir. szab. nyereg-, szilj- és bíróndaruk gyára

BUDAPEST, IV. ker., Koronaherceg-utca 3. sz.

Nagy választék löszerszámok, nyergek, ostorok, zabók, rabók, lópeknyezek, lómyrő ölték a utató cirkókban, legjobb kivi telben jutányos árakon. —

Elsőséges nyeregszerelések tényleges a tartalékos tiszt urak részére legelősebb árakon.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tenyészbika eladás.

Nagyméltóságú Gróf Wesschelein Frigyes úr Békési tiszta magyar fajta szarvasmarha 4-évesesét eladja

4 darab 3 éves és

17 darab 2 éves

tiszta magyar fajta hágokepes tenyészbika f. év február 15-étől kezdve

szabad kézből eladandó,

a bikák bármikor megkötethetők, meg és átvehetők.

Venni szándékozók felkérésnek miszerint ide vonatkozó kérdéseikkel az urad, tisztartóssággal Békésben fordulni sziveskedjenek, a mely minden kívánt felvilágosítással szolgálunk.

Vasut túrvár és posta állomás Békés.

Emperl Ernő,

urad, tisztartó.

Lapunk bekötési táblája

1 fnt 36 krért (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

T. Cz.

A Deering-féle amerikai gyártmányú arató-gépek és fűkaszaló-gépek nemcsak a külföldön részesültek elsőrendű kiténtetéseken, hanem legutóbb hazánkban a mezőgazdasági nemzetközi aratógépversenyen mindannyia kiténtetés és elismerésben részesült. Nevezetesen első díjjal

● nagy aranyéremmel ●

a Pony-kévékötő aratógép lett kiténtetve.

Ezen gépek mielőbbi megrendelését, hogy azok kellő időben szállíthatók legyenek, nagyon melegen ajánlom.

A szállított gépekért pedig a legmesszebbmenő garanciajkat vállalok.

Kiténtő tisztellel

Propper Samu

Budapest, Váci-körút 52.

mint a Deering-gyár kizárólagos képviselője.

Fuchs Hermann

tejgazdasági edények gyára

BUDAPEST,

VI., Szondy-utca 35. sz.

Edény gyártmányaim vagy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesültek.

Rendes vetüim kitűlt felsorolom:

a „Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet”, a „Gazdák Budapesti Tejgyesülését” ugyazságon az aradi, pécsi, stb. tejcsarnokokat és számos nagy hazai gazdaságot.

Referenciákhoz szivesen megjelölik.

Telefon-szám 17—35.

Haszonbérlet.

Gróf Szapáry Frigyes úr Ó Máltósága tulajdonát képező Post vármegyében, a Tószegi határban, a tételenli határ tőzomszomságában mintegy

870 hold szántó és legelő,

továbbá Tószeg község alatt levő mintegy 230 hold rét, 1200 négyzetföldvel számított, összesen

1100 hold birtok,

1898. október 1-ső napjától fogva

haszonbérbe kiadó.

Értesítést ad: GLATZ BÉLA tisztartó úr Nagy-Abonyban, vagy SPETT VINCZE ügyvéd úr Budapesten, Kecskeméti-u. 14. 5299

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

— gazdák és hizlalók használatára. —

Irta K. Ruffly Pál.

Ára portómentesen külföldre 1 forint 10 krajczár.

Wieschnitzky & Clauser's Nachf.

magkereskedés és termelés

Wien, I., Wallfischgasse 8.

Mindenmü gazdasági magvak,

Bécsi főzelék- és virágmagvak

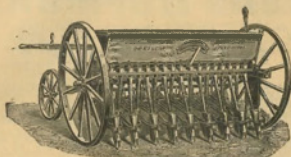
elsőrendű beszerzési forrása.

Főbb ezikkek:

styriai vöröshere, provencei lezerna, fűmagvak, répamagvak, zöld- és száraz-takarmánymagvak.

Árjegyzék ingyen.

5241

Egyetemes-sorvetőgépek

elismert legkiválóbbakból toló kerék rendszer.

Magyar szabadalom Osztrák szabadalom

2507. szám. 44/5690. szám.

Szabadalmazott javításokkal, mint: a legpontosabb beállítás a elvetendő mennyiségnek, kiemelő készülék előlől felbillenthető magysekényre stb.

A legjobb kivitelben.

TRIEURÖK. A legelősebb árakon.

UMRATH ES TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

— BUDAPEST, —

V. ker., Váci-körút 60 sz.

Fűkaszázó és aratógépek, lövegelyék, göcséplőkészítetek nagy választékban.

Eladó szőlővessző.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

„**istvántelki immunis**“ homoktalaja szőlőjéből a következő európai és amerikai szőlővesszők eladók:

Gyökeres európai vesszők.

<i>Tramini Piros</i>	4.000	drb.	ezre	16	ft.
<i>Furmint</i>	800	"	"	"	"

Sima európai vesszők.

<i>Olasz Ritzing</i>	26.500	drb.	ezre	8	ft.
<i>Vagy Burgundi</i>	8.500	"	"	8	"
<i>Tramini Piros</i>	4.500	"	"	8	"
<i>Furmint</i>	500	"	"	8	"
<i>Piros Bakar</i>	2.000	"	"	8	"
<i>Chasselas Blanc</i>	1.800	"	"	12	"
"	800	"	"	12	"
"	2.900	"	"	10	"
<i>Mézes fehér</i>	9.200	"	"	10	"
<i>Madelaine angevine</i>	2.800	"	"	10	"
<i>Muscot vegyes</i>	1.900	"	"	12	"
<i>Kadarka</i>	200	"	"	8	"
<i>Szt.-Lőrincz</i>	1.900	"	"	8	"

Gyökeres amerikai vesszők.

<i>Riparia Sauvage II. osztályú</i>	11.000	drb.	ezre	8	ft.
<i>Herbemont</i>	1.000	"	"	10	"
<i>Jaques</i>	4.000	"	"	8	"
<i>Vitola</i>	800	"	"	10	"

Sima amerikai vesszők.

<i>Riparia Sauvage</i>	10.200	drb.	ára	6	ft.
<i>Herbemont</i>	1.000	"	"	6	"
<i>Jaques</i>	6.500	"	"	6	"

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójához
BUDAPEST, Köztelek intézendők. — Az elzállítási távozzal történik a megrendelés sorrendjében. — A megrendelésnél a vesszők feléi ára előre beküldendő, hátralévő rész utánvételre szedetik be. — Csomagolásért és vasútra szállítáért ezenként 1 frt számítatnak.

IGAZGATÓ.

210/898. szám.

Földhaszonbéri hirdetés.

A magyar kir. közalap. uradalom **f. évi október 1-től** a következő földbirtokokat adja haszonbérbe és pedig:

a Temes megye **Fikatar község határában fekvő 605^{1/2} holdat és Dragsina község határában fekvő 1012^{3/4} holdat tizenkettő (12) évi tartamra.**

Vukov község határában fekvő 627^{1/2} holdat és Rakovicza község határában fekvő 460^{1/2} holdat hat (6) évi időtartamra továbbá:

Hittlyás község határában fekvő 199^{3/4} és 150^{1/2} összesen 350^{1/2} hold erdőirtás földet három (3) évi időtartamra.

A bérbeadás iránt a zártajánlatu tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árverés

1898. évi márczius hó 23-án d. e. 10 órakor

fog a Buziási fűrődényen székelt m. kir. közalap. gazd. ker. főtisztviség hivatalos helyiségében megtartatni.

Ezen árverésre bérteni szándékozik azzal hivatkozni meg, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és kelle bantápnéval felszerelt irásos zárt ajánlatokat, — melyben a holdanként magajánlott évi haszonbér összeg számoknál és betűkkel kimondó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a bérleti feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, — bér tárgyanként külön borítékzovra a fenti határidőig, nyújtsák aláírott főtisztviséghez és a borítékon jelöljék meg, mely bér tárgyra szól.

Bántápnéval a bérleti szándékolt birtoktelt minden holdja után Egy (1) frt teendő le készpénzben vagy az állam által óvadékképesnek elfogadott értékpapirokban.

Kikáltási ár év és holdanként a fikatari 605^{1/2} holdas birtoknál 10 frt 50 kr. a dragsinai 1012^{3/4} holdas birtoknál év és holdanként 7 frt. a vukovai 627^{1/2} holdnál 6 frt 15 kr. a rakoviczai 460^{1/2} holdnál 10 frt 10 kr. és a hittlyási 350^{1/2} holdnál 17 frt.

Oly egyének, kik gyanúhatalom vagy gondnoklás alatt állanak, ugyszintén a kik az uradalommal szemben hátralekös tartozatban vannak vagy bármi czimben perben állanak, az árverésből ki vannak zárva.

Elkésve érkezett, vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelték figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közti szabad választási jog az uradalomnak fentartatik.

A részletes haszonbéri feltételek a ker. főtisztviségnél Buziásan, valamint a fikatari, vukovai, és hittlyási birtokokra vonatkozó a nagykövesei, és a dragsinai uradalom pedig a törökzászosi közalap. ispánsgoknál és a szokásos hivatalos órak által betekinthetők, vagy esetleg érdeklődők költségén lemoshatóak.

Buziásan, 1898. évi február hó 1-én.

Gőzmivelés.

Nagyobb területek szántását gozekével

hajlandó vagyonok elvállalás; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kérének, hogy alanti czimzenhez forduljanak.
Gőszántási vállalkozó

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Sárga csillagfűrt,

saját, legutóbbi termés, keménymagva, teljesen pontosan 100 kg. szákkal együtt 6 frt, Bochnia vasúti állomásra. Egy waggon vételénél érengedmény.

Gutsverwaltung BROWNA

Posta: Bochnia, Galiczia.

Német levelezés kéréstik

5272

Impregnált takarmány-répagag

Budapesten kizárólag csakis

Mauthner Ödön

magkereskedésében kapható.

Az impregnálási eljárás abból áll, hogy forró nedves leve-ő jelenlétében a répagag egy bizonyos időtartamra kénessavval és klórgázzal érintkezik, tehát fertőtleníti lesz, miáltal a répagagon tapadó összes mikroorganizmák, estragombák stb. teljesen és biztosan megöltetnek.

Az impregnált répagag előnyei:

1. Csiraképessége sokkal magasabb mint a nem impregnálté.

2. 4-5 nappal előbb kel ki, mint az ugyanilyen viszonyok közt elveletti nem impregnált.

3. Csirázási és fejlődési ereje következtében 10 napos palántája oly erős, mint a nem impregnáltból származó 3 hetes.

4. Kedvezőtlen tavaszi időjárás esetén az impregnált 20-25 százalékkal nagyobb termést ad, mint ugyan csak kedvezőtlen tavaszi időjárásnál a nem impregnált.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.

Thier, vérsz.

MALOMIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

(Schweitzer rendszer.)

Budapest. VI. ker., Gyár-utczá 48. szám alatt.

Szabadalmazott Schweitzer-féle malomok a mozdíthatóság terén igen fontos újítást képeznek.

Ezen teljesen új szerkezeti, átjavított malomok egyaránt alkalmasak őrlésre és simabírtásra: a gazdaságban e malomokkal szükség szerint készíthető igen jó minőségű liszt és takarmányfara.

Ezen malomok a Ganz-féle és a Sangerhausen-i géppárok által gyártottak, míg az őrlőrészek a vihéghíri Ganz-féle kéregtényiből készíttetnek.

A gazdasági élet követelményeinek megfelelőleg ezen malomokat 5 különböző nagyságban hoztuk forgalomba, locomobil motor, járgány vagy közhajtásra.

A Schweitzer-féle malomok rendkívüli előnyei a következők:

1. Csekély hajtóerő-szükséglet.
2. Rendkívüli nagy munkaképesség.
3. Kitűnő minőségű őrlemény.
4. Kiválóan tartós, javításra nem szoruló szerkezet.
5. Igen egyszerű kezelés.

Ezen malomok beszerzését minden gazdaság a legelőnyösebben ajánljuk.

REZÁLES leírással, árjegyzékkel és felvilágosításokkal szívesen szolgálnak.